

MONTIRAN TELESKOP NA TERASI GIMNAZIJE

Odsad će članovi astronomske podgrupe Geografske grupe učenika šibenske gimnazije sa terase svoje škole moći promatrati nebeski svod i zvijezde pomoću Zeissova teleskopa, koji im je poklonio Zagrebački opservatorij Hrvatskog prirodoslovnog društva u Zagrebu. Ova institucija će im uskoro dostaviti i kompletnu priručnu biblioteku. Podgrupa mladih zvezdoznanačica, koja broji više od 30 članova, tijesno će surađivati sa Zagrebačkim opservatorijem i Astronautskom sekcijom koja djeluje u okviru Narodne tehnike u Šibeniku. U slobodno vrijeme mladi astronauti će organizirati javna predavanja uz demonstracije i diskusije večeri Donesen je i program djelovanja za naredno razdoblje u kojem se predviđa naučno istraživanje i slanje podataka u Moskvu, ispitivanje Sunca u okviru Međunarodne godine mirnog Sunca i dostavljanje podataka u Ženevu.

Uskoro se očekuje početak djelovanja zvezdoznanačica u Međunarodnom esperantskom kampu Primošten, gdje će također sudjelovati u naučnom istraživanju svemira mladi šibenski astronauti.

VELIKI USPJEH RADNIKA „PALKA“

Puštena u rad nova eloksirnica

Simboličnim presijecanjem vrpce predsjednik Skupštine općine Šibenik Jakov Grubišić pustio je u nedjelju u rad novi »Palka« pogon za eloksiranje i bojenje aluminijskih stvari pogon koji sam za sebe predstavlja malu tvornicu. Novi pogon je od velike važnosti za »Palka«, jer time on postaje jedan od nosilaca preradaivačke aluminijske industrije, a Šibenik značajniji jugoslavenski aluminijski centar.

Izgradnja elektrosirnice stajala je više od pola milijarde dinara. Međutim, »Palka« je utrošio svega oko 200 milijuna. Ušteda od 300 milijuna dinara postignuta je zahvaljujući maksimalnom korištenju unutrašnjih rezervi! Treba naglasiti da su, osim građevinskih radova i clovnih i plastičnih obloga kada, sve ostale radove izveli radnici »Palka«.

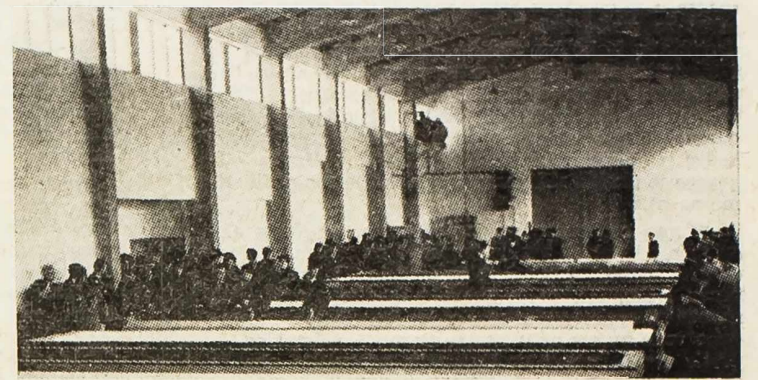
Veći dio strojeva nabavljen je u šibenskim poduzećima, gdje su (iako od njih potpuno novi!) ležali godinama. Jedan dio pripada i uređajima nabavljenim iz američkih viškova, koji su u šibenskoj luci dugo stajali neiskorišteni.

Dosad je »Palka« bio prisiljen da svoje proizvode šalje na eloksiranje u Beograd, Zagreb i Sombor. A to je, uz transportne troškove, montažu i demontažu elemenata i izgubljeno vrijeme, značilo velike gubitke, koji su kolektiv stajali oko 60 milijuna dinara godišnje.

poslovima, a osobito na izradi montažnih aluminijskih građevina »Palka« stekao veliki reno-me.

Sada »PALK« radi na konstrukciji nekoliko tipova prozora i vrata za stambene objekte, a otpočeo je i serijsku proizvodnju aluminijski kioska, za što postoji interes i na inozemnom tržištu. Pomišlja se i na dobijanje poslova u brodogradnji, jer se i u njoj sve više primjenjuje aluminij.

Dosadašnja orijentacija »Palka« bila je usmjerena uglavnom na izradu namještaja, instalacija centralnog grijanja i sličnih bravarskih radova. Na tim je

O značenju novog pogona veoma ilustrativno govori i ova usporedba. Godišnji bruto-proizvod čitavog poduzeća iznosi oko 600 milijuna dinara, dok će sama eloksirnica ubuduće ostvarivati bruto - produkt i do jedne milijarde dinara.

J. Celar

TREĆI SASTANAK PEDIJATARA

U Šibeniku je 27. studenog, u organizaciji Medicinskog centra Šibenik, održan treći sastanak pedijatar Dalmacije u povodu 20-godišnjice osnivanja Dječjeg odjela u Šibeniku. Na sastanku je podneseno 16 kratkih referata o različitim oboljenjima djece, a podnijeli su ih istaknuti liječnici iz Šibenika, Splita, Zadra, Dubrovnika, Biograda, Pule i Novog Sada. Prisutne su pozdravili primarijus dr N. Simović i ravnatelj Medicinskog centra Šibenik dr Mladen Goleš, zaželivši im uspješan rad i još bolju suradnju zdravstvenih institucija u liječenju djece.

njima koristila i djeca iz jednog dijela Like i Bosne. Iako je odjel imao samo 23 kreveta za djecu i 4 kreveta za majke, rečeno je u izvještaju, te je godišnje liječeno 426 bolesnika.

Samo tri godine kasnije liječeno ih je 1035, i to pod rukovodstvom samo jednog liječnika. Krajem 1949. godine odjel ima 64 kreveta za djecu i dojenčad, a 8 kreveta za majke do jilje. Tek 1953. odjel dobiva Dragerov aparat i počinje liječenje tetanusna novorođenčadi. Dvije godine kasnije odjel dobiva rentgen-aparat, 1958. sterilizator i termostat, a 1959. obnavlja se laboratorij odjela s vlastitim laborantom.

Godine 1961. Ivan Meštrović daruje odjelu skulpturu »Majka i dijete«, a 1962. uređuje se radio-difuzija po svim sobama. Sljedeće godine podignut je internat za majke do jilje sa 12 do 15 kreveta. Pri odlasku kući svaka majka dobije pismene

upute o higijeni, higijeni graviditeta, o infekcijama i oboljenjima, te o prosvječavanju sela. Pored toga, dobije i štampane upute o ishrani dojenčadi i mliječnoj kuhinji, o čemu se praktično vježba u kuhinji odjela. Prošle je godine odjel dobio dijaprojektor kao dar poduzeća »Izgradnja« i »Rad«.

U zadnjih 10 godina mortalitet djece je znatno opao. Od osnutka do danas, tj. u 20 godina, primljeno je na odjel 23.629 djece, od čega 8.383 dojenčadi (ili 37 posto). Ukupni mortalitet u dojenačkoj dobi (u toku svih 20 godina) iznosi 3,16 posto, a ukupni mortalitet vandojenačke dobi 1 posto.

Od 1955. do 1964. godine obavljen je na rođilištu 10.708 porođaja, od čega je bilo samo 318 mrtve djece (ili 2,9 posto).

Rad pedijatar kroz čitavo ovo razdoblje bio je zaista ogroman (i na odjelu i na dispanzeru). Međutim, kadar je još

uvijek deficitaran, pa se planom za 1965. godinu predviđa najmanje 10 pedijatar za rad na odjelu, dispanzeru, rođilištu i na terenu.

Na kraju ovog sastanka učesnici su se zahvalili ekipi Medicinskog centra, ravnatelju bolnice i šefu dječjeg odjela na uspješnoj organizaciji i vođenju sastanka, te se dogovorili da se sljedeći sastanak održi iduće godine u Dubrovniku.

Predsjednik Skupštine općine Šibenik Jakov Grubišić primio je učesnike sastanka u Gradskoj vijećnici. U prisustvu sekretara Općinskog komiteta SK Šibenik Cede Polaka i predsjednika Općinskog sindikalnog vijeća Nikice Bujasa, predsjednik Skupštine općine je zahvalio prisutnima na njihovu zalaganju i zaželio im daljnje uspjehe u liječenju djece.

Istoga dana bio je za učesnike ovog sastanka priredben izlet u Primošten.

J. C.

Godišnjica oslobođenja Knina

Podijeljena priznanja

U Kninu i na području općine proslavljena je 3. prosinca 21. godišnjica oslobođenja grada i čitave Kninske krajine. U škola, radnim kolektivima i jedinicama JNA kninskog garnizona održana su predavanja i prikazi Kninske operacije, u toku koje su proslavljene jedinice Osmog dalmatinskog udarnog korpusa, nakon dugotrajnih i teških borbi, uništile jaku neprijateljsku grupaciju ne samo na prilazima Kninu i u gradu, već i na tromedi Dalmacije, Like i Bosne.

U povodu godišnjice oslobođenja Knina položeni su vijenci na biste narodnih heroja u gradskom parku, na spomen-ploče i spomenike palim borcima u Kninu i na području općine.

U čast godišnjice oslobođenja Knina Savez organizacija za fizičku kulturu općine na svečan način je podijelio zlatne, srebrne i brončane plakete; zlatnu NK »Dinari«, srebrnu DTO »Partizana« i brončanu Odredu izviđača »Boško Zunić« — za uspješan rad, a srebrne i brončane plakete zaslužnim sportskim radnicima kroz proteklih 20, odnosno 10 godina. (AM)

TREĆEG PROSINCA — DAN TVORNIČE VIJAKA

Na svečanost sjednici Radničkog savjeta Tvornice vijaka usvojena je odluka da se 3. prosinca, dan oslobođenja Knina, ubuduće slavi i kao dan ove radne organizacije. (AM)

TVORNIČA VIJAKA PROSLAVILA 10-GODIŠNJICU POSTOJANJA

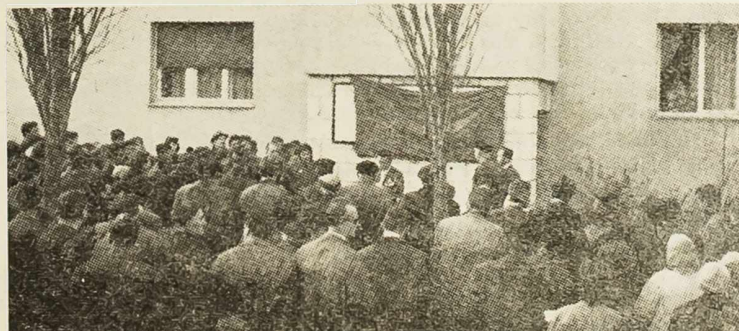
U okviru proslave godišnjice oslobođenja Knina Tvornica vijaka proslavila je svoj jubilej, 10-godišnjicu postojanja i rada. U prisustvu saveznih i republičkih zastupnika ovog kraja, predstavnika kotarske i općinske skupštine, društveno-političkih i privrednih organizacija kninske komune, te poslovnih prijatelja tvornice, održana je u Domu JNA svečana sjednica Radničkog savjeta na kojoj je o proteklom periodu djelovanja ovoga industrijskog poduzeća govorio inž.

Zdravko Rašeta, direktor Tvornice vijaka.

U ime poslovnih partnera kninske tvornice pozdravili su članove kolektiva i čestitali im jubilarnu proslavu — predstavnici »Tehnoprometa« Beograd, Industrije alata Trebinje, Industrije motora Rakovica, Tvornice automobila Maribor, Industrije motora i traktora Novi Beograd, osječke ljevaonice i tvornice strojeva, »Tehnobrodmerkur« Split i drugi.

Za uspješan 10-godišnji rad na sjednici radničkog savjeta svečano su predale zahvalnice i pokloni 22-ici članova kolektiva.

Proslava je završena svečanom priredbom ansambla beogradske Estrade — »Frula«, koji je izveo pjesme i igre naroda Jugoslavije. (AM)

Otkrivena spomen-ploča na Baldekinu

Uoči Dana Republike otkrivena je 28. studenoga na Baldekinu spomen-ploča u znak sjećanja na 93 borca narodnooslobodilačkog rata i četiri žrtve fašizma — koji su poginuli u razdoblju 1941 — 1945. godine.

Pored mnogobrojnih građana Baldekinu i drugih predjela grada, otkrivanju ploče prisustvovali su i predsjednik Skupštine općine Šibenik Jakov Grubišić, savezni poslanik Paško Periša, predsjednik Općinskog odbora Socijalističkog saveza Ante Milošević, te predstavnici drugih društveno-političkih organizacija općine.

Ploču je otkrio predsjednik IV mjesne organizacije boraca NOR-a Šibenik Ivo Dodig, dok je o poginulim borcima i žrtvama fašističkog terora govorio Ante Blažev. J. Č.

DR N. SIMOVIĆ

Izvještaj o 20-godišnjem radu Dječjeg odjela i dispanzera u Šibeniku podnio je šef dječje službe dr N. Simović, koji je naglasio da je ideja o osnivanju dječjeg odjela u Šibeniku data krajem 1944. godine, a da je do stvarnog osnivanja odjela došlo polovinom ožujka 1945. godine i da su se u to vrijeme

U znak sjećanja na 93 borca NOR-a

Naturalni pokazatelji upozoravaju

U prvih devet mjeseci ove godine privreda drniške općine postigla je značajne rezultate mjerene finansijskim pokazateljima. Međutim, kada se osmetri postignuta proizvodnja u svjetlu naturalnih pokazatelja, slika se mijenja: do povećanja je došlo jedino u »Dalmacijaplastici« i PIK »Petrovo polje«, a ostala poduzeća smanjila su proizvodnju u odnosu na prošlu godinu.

Po pojedinim privrednim organizacijama konstatirano je da, na primjer, povećan kurs dolara od 1. VIII eksploataciju boksita stavlja u povoljniji položaj i da postoje svi uvjeti da se proizvodnja nastavi; poduzeće »Kamenolom« proizvođilo je uglavnom tehnički kamen, a poslije privredne reforme cijene prijevoza su porasle u tolikom razmjeru da taj proizvod zbog svoje niske cijene ne može da podnese troškove prijevoza; građevno poduzeće »Udamnik« uspjelo je da otkloni gubitak i pored naglog smanjenja obujma proizvodnje, dok zanatsko poduzeće »Radnik« i dalje posluje s gubitkom, čiji su uzroci, po općoj ocjeni, internog karaktera.

U daljnjem toku zajedničke sjednice na prijedlog Savjeta za opću upravu, izmijenjena je i dopunjena Odluka o organizaciji i sredstvima općinske u-

prave. Odlukom o utvrđivanju najmanjeg iznosa nagrada učesnika u privredi odlučeno je da najniži iznos učenika u prvoj godini bude 6.000, u drugoj 8.000, a u trećoj 10.000 dinara. Odluka će se primjenjivati od 1. XII 1965. godine.

S pažnjom je raspravljena odluka koja regulira način utvrđivanja vrijednosti stambenih zgrada, stanova i poslovnih prostorija. Odluka o načinu utvrđivanja vrijednosti spomenutih građevnih objekata primjenjuje se za one objekte koji su izgrađeni do 31. XII 1964. Valori-zacija stanova i poslovnih prostorija u društvenom vlasništvu izvršit će se do kraja godine a one u privatnom vlasništvu do kraja 1966. Prosječna cijena

izgradnje stanova i poslovnih prostorija u prosincu 1964. godine utvrđena je na 76.000 dinara po kvadratnom metru, a vrijednost boda određena je na 760 dinara.

Donesena je odluka da se u kine Fond za privredne i neprivredne investicije u općini, a sva prava i obaveze Fonda da se prenesu na Kreditni fond Komunalne banke u Drništu. Ujedno je ukinut i Fond za kreditiranje stambene izgradnje. Riješeno je da se u Savjet Pedagoške akademije u Šibeniku imenuje prof. Frane Jakečić, direktor Osnovne škole u Drništu. U Natječajnu komisiju za postavljanje u Šibeniku imenovan je Marko Zoričić iz Pakova Sela.

Narodna tehnika vrši upis u klubove

Unatoč pomanjkanja finansijskih sredstava organizacija Narodne tehnike u Šibeniku radi veoma dobro. Da je tako potvrđuje i činjenica da u okviru te institucije sada radi nekoliko tečajeva i seminara. Tečajeve za brodo - modelare, vazduhoplovne - modelare i fotografe - amatere pohađa više od osamdeset omladinaca i pioni-

ra. Pored toga ovih dana će početi rad i seminar za amatere radio-mehaničare i radio - telegrafiste. Ta dva tečaja organizira Radio - klub »Šibenik«, koji djeluje kao jedan od ogranaka Narodne tehnike. Upisi u seminare počinju 10. prosinca i trajat će do kraja mjeseca, a prijave se primaju u Domu Narodne tehnike (bivša Muzička škola).

Ovo nije zapis o jednoj tvornici i gradu, već legenda o njihovu PREOBRAŽENJU. Sreli smo ovih dana inž. Vinka Guberinu, rukovodioca razvojne službe u TLM »Boris Kidrič«, čitali smo njegov napis u tvorničkom listu, slušali njegov referat na godišnjoj skupštini strukovnog udruženja i čuli jedan njegov razgovor. Sve se svodilo oko pitanja: DA LI ĆE ŠIBENIK DOBITI SREDSTVA ZA IZGRADNJU NOVOG POGONA ELEKTROLIZE?

Pomislit ćete: pa zašto bi to bila LEGENDA? Ali, čitajte do kraja, jer je pitanje ZNAČAJNO I ZA VAS. Upoznat ćete tako i njega, i tvornicu, i grad, u stvari — jedno PREOBRAŽENJE koje očekujemo.

PRVO ČUDO: GRADNJA

Bila je 1951. godina. Na grmastom kamenjaru i strništu zvanom Ražine podizali su radnici i stručnjaci — TVORNICU... Srijeda, 26. studenog 1952 (čitam u »Šibenskom listu«): »Možda se netko zapita zašto se grade baš Ražine, i zašto to nije negdje drugdje?« Nekoliko redaka ispod toga napisan je i odgovor: »Postoje tri osnovne za gradnju: rudna, energetska i kadrovska... da su transport i doprema rude što kraći, brži, bolji i jeftiniji, da je osigurana jeftina elektroenergija i da postoji stručni kadar s dugogodišnjom tradicijom...« Uz te odgovore je i napis »Bitka za progres«. Da vas podsjetimo na nju.

»Tamo na kamenjaru u Ražinama, odjekuju eksplozije. U jutro, poslije podne i na večer. Svakodnevno. Oblaci dima i miris baruta. Zaista liči na pravu bitku. Ne, to je prava bitka koju naši ljudi naoružani svakovrsnim mašinama i oruđima bez predača vode protiv neprijatelja starog i podmuklog — protiv zastočnosti. I protiv svega onoga što ona za sobom vuče. To je žestoka bitka za — progres. Tvornica i valjaonica aluminijuma — očišćenje je tog progressa... Da, »Tehnika« rukovodi bitkom. A gradilište? Oko nije u stanju da obuhvati... Sa svim tim upravlja 2.500 ljudi... Vrijednost izvršenih radova: milijun dinara na sat...«

»Od 1. kolovoza 1951. godine pa do danas radnici su iskopali, prevezli i nasuli ništa manje nego 16.800 vagona materijala — uglavnom kamena. Za prevoz toga materijala bilo bi potrebno 336 željezničkih kompozicija od po 50 vagona... Oko 6 tisuća vagona raznovrsnog građevinskog materijala pristize godišnje na gradilište, ili 120 kompozicija po 50 vagona...«

»U prostorijama štaba nacrti, fotografije i skice... eksplozija najednom potresa stakla na skromnoj zgradi. Jedna ne utihne, druga se javi, treća — nebrojeno puta stakla podrhtavaju...«

»Biblioteka, politička, stručna i druge, predavanja, tamburaške sekcije, razne grane sporta, šah, kolektivni izleti...«

Tako je zapisano 26. studenog 1952, na strani trećoj našega lista. Prošlo je otada 14 godina. Da li je to mnogo godina, dugo vrijeme u životu jedne tvornice? Čitajte dalje.

DRUGO ČUDO: AFIRMACIJA

Dodina 1965, prosinac. Tvornica radi kao gigant u kojeg su uprte oči ovoga grada. Čitamo recenziju o njoj:

»Što se tiče TLM »Boris Kidrič« Šibenik, ona je do sada riješila uska grla u proizvodnji, s tim da se kapacitet aluminijevih polufabričara povećao za 8.000 tona godišnje, da su u pogonu Lozovac izmijenjeni pretvarači u Si-ispravljače, čime se povećala proizvodnja primarnog aluminija za 1000 tona godišnje, da je izvršena modernizacija pogona glinice, čime se povećao kapacitet za 6000 tona godišnje. Osim toga, u sklopu TLM formiran je pogon topionice al-otpada, koji postiže godišnju proizvodnju legura od oko 5.000 tona...«

Naizgled, brojke referatske!

Ali, one znače život koji je počeo na strništu, život mnogih zaposlenih. I kao što vidite: nema m, na, podrhtavanja stakala i kompozicija kamena. Odjekuju tonovi tona i ritmovi modernizacije. Ali, i to je zanos...

»Danas je sa svojim kvalitetnim proizvodima tvornica poznata i izvan granica naše zemlje, poznata je privrednicima Evrope, Amerike, Azije i Afrike.«

Poslušajmo brojke:

... moramo konstatirati da su cijene bazične aluminijevske industrije (naše osnovne sirovine) povećane za 45 posto, dok su cijene prerađivačke aluminijevske industrije (našim gotovim proizvodima) povećane za oko 32 posto. S obzirom da mi razvijamo pretežno prerađivačku djelatnost, jasno je da nam je položaj u novim uvjetima privredivanja znatno otežan. I pored toga možemo konstatirati da se naša radna organizacija uklopila u nove privredne mjere...«

Govore brojke o milijunima koji se tiču nas i koji su naši:

... ako bismo godišnje smanjili troškove (sirovina, materijala, elektroenergije, i drugog) za jedan posto, ostvarili bismo oko 150 milijuna dohotka, odnosno 92 milijuna za osobne dohotke i 58 milijuna za fondove...«

Govore one i o onome što ometa rad (ali je to — OBJEKTIVNO!):

... zbog toga što naša radna organizacija (u prva tri kvartala ove godine) nije bila normalno snabdijevana sirovinama, izgubili smo 689 milijuna dinara dohotka...«

Ali, govore brojke i o onome što naročito agitiramo (da postane stvarnost!), o onome što se najneposrednije tiče radnika:

... u radnim jedinicama u kojima se raspodjela osobnih dohodaka vrši na osnovu internih pravilnika pojedini radnici u odnosu na svoje drugove ostvaruju i do 40 posto veći proizvodnju, pa je razumljivo da su i rezlike u ličnim dohocima znatne...«

Govore one o brizi za radnika:

»Mora se napomenuti da se visina akontacije (poslije uvođenja privredne reforme — o, p.) nije davala fiksno u svim kategorijama... osobni dohodak se povećao: za VKV — 16,9 posto, za KV — 28,9 posto, za PKV — 30,6 posto, za NKV — 30,6 posto; za VSS — 10,7 posto, za SSS — 18,5 posto za NSS — 28,3 posto i za PS — 26,8 posto...«

... Presjeceno se u prvom polugodištu 1965. godine dnevno spremalo u oba restorana više od 1.800 obroka ili — više od dvije trećine članova kolektiva koristilo se uslugama restorana...«

I da ih ne nabrajamo više, završimo ovaj dio napisa jednom referatom iz referata inž. Vinka Guberine: »Nije samo dovoljno stvoriti sredstva i izgraditi tvornicu, već je jako važno kome dajemo na upravljanje tu tvornicu i da li imamo adekvatan kadar koji nam pruža garanciju da će tvornica dobro raditi i dalje se razvijati.«

TREĆE ČUDO: DALJNI RAZVOJ

Tako smo došli do dva bitna pojma: RAD I RAZVOJ. Ovaj drugi znači PREOBRAŽENJE i on nas posebno interesira, a vjerojatno i vama. Zato smo se obratili inž. Vinku Guberinu, rukovodiocu razvojne službe u TLM »Boris Kidrič« da nas informira o aluminijevskom gigantu izraslom na strništu u Ražinama, s posebnim osvrtom na daljnji RAZVOJ I IZGRADNJU ELEKTROLIZE. Ali (prije njegova izlaganja) da vas podsjetimo (jer je »priča o gradnji elektrolize« postala preokupacija svakog našeg građanina):

naša je zemlja bogata boksitnom rudom, ali se ona većim dijelom izvozi neprerađena (oko 1,1 milijun tona godišnje), čime smo stavljeni u položaj sirovinškog izvora za industriju drugih zemalja. Tako naša ekonomika trpi ogromne štete;

možnost plasmana aluminijevskih proizvoda na domaćem i inozemnom tržištu su neograničene;

zato je Jugoslavenska investicijska banka odlučila da dodijeli kredit u visini od 60 posto ukupnih investicija za razvoj al-industrije (uključujući i gradnju hidroelektrane za tu investiciju), što znači: da 40 posto učešća moraju obezbijediti investitori (a to su: SR Crna Gora, SR Bosna i Hercegovina i SR Hrvatska);

SR Hrvatska bazira svoj perspektivni razvoj al-industrije na postojećim i dokazanim rezervama boksita i na postojanosti energetskih uvjeta — na području Dalmacije;

TLM »Boris Kidrič« je u zajednici sa ostalim projektantskim organizacijama izradila investicijsku dokumentaciju za proširenje eksploatacije boksita za izgradnju glinice kapaciteta 200 tisuća tona godišnje na području Obrova i za izgradnju elektrolize aluminija kapaciteta 50 tisuća tona godišnje u Ražinama. Bitni faktori koji daju prednost našem terenu su: sirovinška baza, snažni izvori hidroenergetike, saobraćajne veze, već izgrađeni kapaciteti i tradicija rada.

DEVET RAŽINSKIH ČUDA:

HOĆEMO LI GRADITI JOŠ DVIJE TVORNICE

Ali, dajmo riječ inženjeru Vinku Guberinu da o tome upozna čitaoce i građane.

ČETVRTO ČUDO: REZERVE BOKSITA

— Svakome je danas poznato da se eksploatacija boksita vrši na području Driša i Obrova i da su u posljednje vrijeme otkrivene određene rezerve na potezu Sinj-Imotski. Međutim, kako se već dugi niz godina eksploatira boksit u Drišu i kako se nalazišta na potezu Sinj-Imotski još uvijek ne eksploatiraju, to ćemo se malo više zadržati na rudnicima boksita na području Obrova, koji je i osnov za podizanje tvornice glinice.

Do 1961. godine otkrivene su rezerve boksita kod Maslenice. Taj se boksit počeo eksploatirati, ali je s obzirom na kvalitet imao veoma loš plasman. Međutim, daljnjim istraživanjem došlo se do otkrivanja neslučenih rezervi boksita na užem području Kruševa i Bilišana. Taj boksit po svome kemijskom sastavu i potpunosti odgovara današnjim prosječnim uvjetima prerade u Evropi. Fored ispitanih i izučenih eksploataibilnih rezervi boksita na tom području, koje danas iznose 20,8 milijuna tona, sa sigurnošću se može tvrditi da će u narednih nekoliko godina te rezerve dostići nivo od 32 milijuna tona, odnosno na područje Dalmacije 40 milijuna tona. Po mineraloškom sastavu taj boksit spada u mješani tip sa znatnim učešćem trohidratne komponente u visini od 70 posto, što daje posebno povoljna svojstva u tehnološkom procesu, a koja se ogledaju prvenstveno u pogledu raščinjivosti. Dosadašnjim preradom tih boksita u Kidričevu i Lozovcu ta je prednost potvrđena.

Možnost za korištenje boksitne rude na ovom području daleko su bolje nego na područjima drugih investitora, što potvrđuje i slijedeće: da je boksitno područje Obrova u eksploatacijskom pogledu veoma povoljno zbog toga što se glavne mase boksita nalaze u samo nekoliko jakih koncentracija (za razliku od drugih investitora čije je područje rastrkano), da se oko dvije trećine rude može eksploatirati površinski (što smanjuje cijenu boksita po toni), da to područje leži veoma povoljno u odnosu na javne saobraćajnice, morskou obalu i predviđenu lokaciju tvornice glinice (što nije slučaj kod drugih investitora), da prosječna udaljenost eksploataibilnih ležišta do predviđene lokacije glinice iznosi samo 9 kilometara (što spada u red najpovoljnijih eksploataibilnih mogućnosti boksitne rude u svijetu) i da postoji pedesetogodišnje iskustvo eksploatacije boksita u Dalmaciji (što nije slučaj s drugim investitorima). Naučnoistraživački rad na eksploataciji boksita i ekonomsko-financijski pokazatelji garantiraju nam da se na području Obrova može podignuti tvornica glinice kapaciteta 200 tisuća tona godišnje. Proizvodnja boksita na ovom području iznosila bi 600 tisuća tona godišnje, a 200 tisuća tona eksploatiralo bi se iz drugih područja Dalmacije, s tim da je garantirana proizvodnja tvornice glinice za narednih 50 godina i da se proizvodnja od oko 300 tisuća tona boksita godišnje može smatrati robnom proizvodnjom.

PETO ČUDO: HIDROENERGETIKA

— U investicijsko-tehničkoj dokumentaciji za izgradnju aluminijevsko-energetskog kompleksa na ovom području trebalo je početi od toga (a što je i zahtjev

Jugoslavenske investicione banke) da se za pogon nove elektrolize aluminija obezbijedi kontinuirano snabdijevanje električnom energijom kroz cijelu godinu, odnosno da se obezbijedi 8.760 sati (osiguravanje energije u »bandi«). Postojeće hidroelektrane na slivu rijeke Cetine (HE Peruća, HE Split i HE Kraljevac) imaju moguću proizvodnju u prosječnoj godini, prema Izvaznanju Instituta za elektroprivredu — Zagreb iz 1959. godine, 1.880,0 GWh. Ako se uzmu u obzir zahtjevi banke, onda se navedena količina energije ne može upotrijebiti za izgradnju al-industrije, već se ona mora osigurati iz novoizgrađenih izvora, odnosno povećanjem postojećih kapaciteta. Na bazi tih uvjeta izradio je Institut za elektroprivredu — Zagreb (1965. godine) novo izravnanje sliva rijeke Cetine, uključivši izgradnju HE Orlovac. Nakon toga izravnanja i uzevši u obzir izgradnju HE Orlovac, sliv rijeke Cetine rasplao bi na pragu hidroelektrana energijom u prosječnoj godini sa 2.938,0 GWh. Potrebna električna energija za elektrolizu aluminija kapaciteta 50.000 tona godišnje, uključivši i gubitke prenosa od 1,6 posto, iznosi 788 GWh godišnje. Kada se od ukupnog iznosa odbiju sadašnje potrebe i kontinuirano snabdijevanje elektrolize aluminija električnom energijom, ostalim potrošačima, među koje spada i tvornica glinice u Obrovu, još uvijek ostaje na raspolaganju 270 GWh godišnje. Važno je napomenuti i to — da se izgradnjom HE Orlovac stvaraju uvjeti za gradnju HE Djale i za proširenje HE Split (Split II). Iskorištenje hidroenergetskog potencijala šireg sliva rijeke Cetine od posebnog je značaja zbog veoma visokog kvaliteta energije.

Kada se sve to uzme u obzir i ako se tome doda vrlo povoljna cijena po kWh, teško je vjerovati da drugi investitori mogu pružiti adekvatno energetska rješenje.

ŠESTO ČUDO: ELEKTROLIZA

— Osnovna briga svake privredne organizacije jeste obezbijedenje reprodukcijskog materijala, što je u našem slučaju (za pogon Ražine) primarni aluminij. S obzirom da su u odnosu na naše potrebe kapaciteti elektrolize pogona u Lozovcu maleni, to se kao nužnost postavilo pitanje daljnje izgradnje elektrolize aluminija. To je pitanje došlo do svoga punog izražaja nakon rješenja uskih grla u proizvodnim pogonima u Ražinama, gdje se proizvodnja al-pulporizovane povećala od 16.000 na oko 25.000 tona godišnje. Ako se tome doda i proširenje valjaonice aluminija u IMPOL-u (Slovenska Bistrica), koja će biti snabdij-

se već 50 godina, a proizvodnja glinice i primarnog aluminija u pogonu Lozovac egzistira već 28 godina (iskustvom). Isto tako, posjedujemo i kadar sa dugogodišnjim iskustvom na hidroenergetskim objektima na slivovima rijeke Cetine i Krke, a imamo i već izgrađene komunikacije, sredstva unutrašnjeg transporta, te pomoćne, administrativne i druge objekte, institute i tehničke službe s odgovarajućom opremom — što omogućava postizanje znatnih ušteda u investicijskim ulaganjima.

Osim toga, ne smije se izgubiti iz vida činjenica da će se od ukupne proizvodnje aluminija u našim prerađivačkim pogonima prerađivati 37.000 tona godišnje i da smo se mi sa svojim proizvodima već afirmirali na svjetskom tržištu. Smatram da će se izgradnjom aluminijevsko-energetskog kompleksa na ovom području naša zemlja ponovo svrstati među vodeće proizvođače obojenih metala u Evropi, jer je ona to mjesto zauzimala i prije drugog svjetskog rata.

OSMO ČUDO: NAJJAČI ILI...

— Ukoliko ne dođe do izgradnje elektrolize, odnosno aluminijevsko-energetskog kompleksa na ovom području, ne samo da će se naše poduzeće za nekoliko godina naći u nezavidnom položaju već bi se učinilo i ogromna nepravda prema nacionalnoj privredi.

U naučno-stručnoj studiji o perspektivnom razvoju našeg poduzeća predviđeno je (ukoliko se izneseno ne ostvari) proširenje prerađivačkih pogona u Ražinama i sukcesivno proširenje pogona elektrolize u Lozovcu. Prema tome, naše bi se poduzeće orijentiralo na modernizaciju i proširenje postojećih pogona, s tim da bi se u izboru asortimana glavna poanta bacila na visokokvalitetne proizvode. Smatram da najviše uvjeta ima proizvodnja tankih traka i folija, te legiranih materijala. Kad to kažem, ne mislim da su ostali proizvodi manje vrijedni, već tu treba početi s aspekta mogućnosti obezbijedenja sirovine i plasmana na domaćem i stranom tržištu. Prema tome, ako želimo i dalje dobro poslovati i živjeti s ovim kolektivom, potrebno je da se savršeno dobro ovlada najsvremenijim tehnološkim procesom, da stalno državamo i moderniziramo strojni park i da stalno proširujemo postojeće pogone i usvajamo nove proizvode. Uz to dolazi i kontinuirano usavršavanje organizacije rada i smanjenje proizvodnih troškova. Želim istaći da će naše poduzeće i dalje normalno

INŽ. VINKO GUBERINA

poslovati i razvijati se, ali da će stalno držati korak sa srednjim proizvođačima ove vrste u svijetu, što i danas jesmo, ali se nikada nemo svrstati u red najjačih proizvođača aluminija bez vlastite sirovinne baze.

DEVETO ČUDO: TVORNICA PEČENIH ANODNIH BLOKOVA

U isto je vrijeme, saznali smo, i Tvornica elektrolize i ferolegura u Šibeniku dobila zadatak da izradi investicioni program izgradnje tvornice pečenih anodnih blokova kapaciteta 50.000 tona, čime bi se pokrile potrebe cjelokupne aluminijevske industrije koje će se izgraditi u Jugoslaviji do 1970. godine. Grupa stručnjaka već priprema taj program, a radnički savjet je odobrio sredstva za njegovu izradu. Po predračunskoj vrijednosti investicije u osnovna sredstva za izgradnju pogona pečenih anodnih blokova iznose 15 milijardi i 200 milijuna dinara. Vlastito učešće TEF-a predviđeno je u iznosu od 6 milijardi i 80 milijuna, ili 40 posto od predračunske vrijednosti.

Lokacije aluminijevske industrije i tvornice pečenih anodnih blokova još nisu određene. Investicione elabore rade i druge komune i radne organizacije, ali postoje ozbiljni preduvjeti da se sredstva za izgradnju tvornice pečenih anodnih blokova dodijele TEF-u, jer je ona zasad jedini proizvođač toga artikla, sa dugogodišnjim iskustvom i potrebnim stručnim kadrom, a ima i sve ostale prednosti.

Za rad elektrolize koja će se u Jugoslaviji izgraditi do 1970. godine potrebne su pečene anodne elektrode u količini od 50 tisuća tona godišnje i 1350 tona katodne mase i blokova za oblaganje elektrolitičkih peći. Ekipa koja je radila investicioni program nove tvornice pečenih anodnih blokova u Šibeniku utvrdila je da kod nas postoje svi uvjeti za dobru i ekonomičnu proizvodnju i maksimalne investicione uštede.

Eto, zato smo čitav ovaj »slučaj« (elektrolize i anode) nazvali — PREOBRAŽENJEM. Dobije li naš kraj sredstva za izgradnju tih novih objekata, to će značiti jednu malu revoluciju u proizvodnji i ekonomskoj stabilnosti našeg područja, a ujedno i veliki preobražaj ljudi. Možemo li išta bolje očekivati i čemu se boljem radovati?

J. Grbelja

DOMOVINA

Sve što vidiš oko sebe,
brda, polja i doline,
pamti dobro, družo dragi,
nosi ime domovine.

Domovina to je tvoja,
zemlja bratstva i heroja.
Heroji su mnogi pali,
za nju svoj su život dali.

Zato uči, dragi sine,
budi ponos domovine.
Domovina tebi pruža
cvjetna polja, miris ruža.

MIRJANA ŠIKARAC

ŠKOLJKA

Na polici pokraj klavira stoji mala školjka. Lijepa je. Nije se promijenila otkad sam je izvadila iz mora.

Sjećam se...
Bilo je ljeto. Izlazila sam iz mora i nagazila na ježu. Zaboljelo me. Sagnula sam se i ugledala malu školjku kako se polako zatvara. Bila je plave boje. Uzela sam je i ponijela sa sobom.

Danas, kad god vidim školjku, bilo koju školjku, sjetim se ljeta i ježeva.

ZDRAVKA MERLE

VODOSKOK U PARKU

Ljuljaška se voda u bazenu i ljeska na suncu. Iz vodoskoka pljušti voda uvis, a onda se raspršujući naglo spušta u bazen.

Veselo plove raznobojne ribice u vodi, a ja ih gledam s nekom radošću u srcu. Poneka se sakrije pod kamenje u bazenu, da se začas opet pojavi.

Oblak je zaklonio i voda se u bazenu više ne ljeska. Počela je da sipi kišica i da se miješa s kapljicama iz vodoskoka.

ŽELJKA BLAČE

Mate Zlatoper

Posjet
šibenskih
đaka
francuskim
kolegama
u Grenobleu

Šofer ponovo zaustavlja autobus. Izlazimo u mrklu noć. Kiša je prestala. Nalazimo se na Fort Mont Albane, koje je najviša tačka dolne. Tu su tri velika crvena svjetla kao upozorenje avionima. Pod našim nogama leži Nica, svježa i oprana od kiše. U daljini trepere svjetla Antibesa i Kana. Stvarno divan pogled s najuzvišene tačke Andeoskog zaljeva. Treba poći jer kiša ponovo počinje. Oko 22,30 vraćamo se u Nicu. Potreban je počinak za sutrašnji put u Monaco, odnosno Monte Carlo.

Kratko je vrijeme zadržati se u Monacu samo jedno jutro. Nedovoljno da se čovjek upozna sa svim što ga može u toj kneževini zainteresirati, a da na kraju reče: Upoznao sam Monaco! U Monaco stižemo oko 10 sati, pošto smo prethodno prošli kroz Villefranche (slobodni grad) u koji svakih 7 dana uplove američke krstarice, jer ovdje žive oficiri sa svojim porodicama. Bez zaustavljanja prošli smo kroz mali gradić Eze sur mer, dok se njegov »pobratim« Eze de Village nalazi na samim stijenama uz Veliku Kornišu. Pred sam dolazak u Monaco dobijamo posljednje instrukcije od vode puta. Jedno moramo upamtiti: Ne kupovati ništa i ne mijenjati novac. Monaco ima vlastitu monetu, svoj franak, koji se na francuskim tržnicama i trgovinama ne prima. U Monacu se često događa da se prilikom razmjene ili plaćanja u francuskim francima vraća kusur u monetu Monaca, što zna stvoriti zabunu naročito turistima.

Iskrcavamo se iz autobusa i silazimo na tlo Monaca, koji je 1783. udružen s Francuskom. Tlo na koje stupam zove se Rt Luka. Gore visoko na brljegu stoji princeva palača sa 5 kula u stilu 13. stoljeća. U doba renesanse je obnovljena. Naročito je poznata po krasnim vrtovima, Sudu časti, Sali prijestolja i Napo-

leovnu muzeju. Imamo nesreću da je baš danas zatvoren. Inače prince Raimier III je u palači, o čemu govori vijerenje zastave na vrhu.

Ulicama drevne kulture (mnogo podsjećaju na dubrovačke) idemo prema Egzotičnom vrtu, ukrašenom biljkama ogromnih dimenzija i začudjućih formi, suviše različitih boja. Čitava ova cjelina daje jedan suptropski izgled, što se i željelo postići. U tom istom Jardín Exotique mnogobrojni posjetiloci guraju se pred ulazom u spilju duboku 55 m, tako da se na koncu spuštaju do nivoa mora, a da toga nisu ni svjesni. Sama spilja ne fascinira onoga ko je jednom bio u Fostojni.

Na kraju je na red došao i Monte Carlo. Ne zna se tačno gdje se razdvaja Monaco od Monte Carla, i obratno. Oni tvore jedno i kao takve ih treba uzeti. U stvari, možda je samo Casino — Monte Carlo. U Casinu je i Sali de l'Opera radena po zamisli Ch. Garniera. Monte Carlo živi tokom cijele godine, ali ipak život u razdoblju od svibnja do listopada dostiže vrhunac. Onda se zna samo jedno ime: Monte Carlo Beach (plaža). Tada su na rasporedu djelatnosti Yacht-kluba koje su više nego nedostizne za naše materijalne prilike.

Vezimo se natrag u Nicu nekako sjetni i tužni jer sutra napuštamo Azurnu obalu koju ćemo teško još jednom vidjeti. I posljednja večer u Nicu nije onako vesela kao kad smo došli. Svi prošli dani i časovi dolaze u sjećanje sada kada treba ostaviti sve ovo. Svaki minut prošlih dana preživljavamo još jednom, samo sada sa sjetom, ali ipak s izvjesnom nestrpljivošću da bar kući dođemo što prije i iznesemo sve što smo doživjeli, čuli i vidjeli. Zaboravit. Nikad se ne mogu dani koje smo proveli bilo u Grenobleu, Nici ili

LITERARNI MOZAIK

OSNOVNA
ŠKOLA

U PROLJEĆE RANO

SVOJ DJECI

Ti si daleko.
Možda si crn,
žut,
il' bijel.
Ako se negdje sretnemo,
moj osmijeh reći će ti sve.

TOMISLAV PETROV

U proljeće rano
pošli smo u polje,
tata i mama
i nas djece dvoje.
Tata kopa,
mama bere travu,
a ja i seka
čuvamo kravu.

DAVORKA ŠKUGOR

ŠIBENIK U NOĆI

Zujanje motora i lavež pasa davno su utihnuli, a noć je tiho i lijeno došla te ovila grad u tamni plašt.

Sve je živo pošlo na počinak. Samo je vjetar počeo fujkati, da prene kojega umornog spavača. Ponekad bi poplesao oko svjetiljke koja bi žmirkanjem odobrila njegov ples. A tamo gore, daleko na nebu, mrštio se Mjesec i bojažljivo skrivao svoju glavu iza oblaka.

NADA GRGAS

STABLO BOROVO

Kamen. Usijan. Sunce. Šuma, stabla borova. Pogrbljena. Dolje trava spržena, i opet kamen.

Stablo jedno, borovo također. Pogrbjeno također. Staro, to je očito, ali je još živo i još će dugo živjeti — jer svi borovi dugo žive. I znojiti će se na suncu i sušiti će se, ali neće uvenuti.

A zimi savijati će ga vjetar, vlažiti će ga kiša, ali ono će živjeti dalje — jer svi borovi dugo žive.

NENAD JAKEŠEVIĆ

JESEN JE UŠLA U MOJ GRAD

Pala je noć. Ja sjedim kraj prozora, dok moj pogled luta ulicom. Gluha tišina zavladała je mojim gradom. Samo se čuje romorenje kišnih kapi.

Vjetar cvili u krošnjama, a žuto lišće polako pada na zemlju i umire. Kišne kapljice umivaju drveće, a moj prozor plače, neutješno plače. Tmurni i veliki oblaci postali su neumoljivi vladari vedrog neba.

SNJEŽANA MARKULIN

KAKO ZNAM DA JE TATA LJUT?

Moj se tata često ljuti. Nekad sam i ja kriva, a ponekad se naljuti i u uredu.

Kad je ljut, znam po tome što namršti čelo i obrve i ništa ne govori.

Ako nam tada nešto zapovijedi, glas mu je gromak, a mi trčimo da ga odmah poslušamo.

Svi se bojimo kad je tata ljut.

MAGDA PUTNIKVIĆ

DOBRO JUTRO MOJ VOLJENI GRADE

Pod brežuljkom
pokraj sinjega mora
rodio se davno
moj voljeni grad.

Šibenik, grad boraca i heroja,
svako dijete zna,
što su svoju krvcu lili
da bi sada svima nama
ljepši dani bili.

MILENA MIKULANDRA

ŠIBENIK PRIZNAJE VLAST
BOSANSKOG KRALJA
TVRTKA I

i Ladislava Napuljskog. Ona je saveznik Žigmunda, jer je dobro ocijenila da bi Ladislavljeva pobjeda mnogo više ugrozila njene perspektivne planove o apsolutnom gospodstvu na Jadranu nego Žigmund. Zbog toga ona čak podstiče naše primorske gradove na odanost prema Žigmundu. Tako je ona 15. IV 1387. godine pisala Šibeniku i ostalim dalmatinskim gradovima neka ostanu vjerni kralju Žigmundu. Na što joj Šibenik 3. V iste godine odgovara da to čini i da će u tome istrajati. U pak nije Mlečane smetalo da istovremeno pomno prate razvitak događaja na istočnoj obali Jadrana i da ispituju mogućnost nametanja svoje vlasti na tom području, naročito nekoliko godina kasnije, kad je postalo jasno da je teško spriječiti bosanskog kralja Tvrtka u njegovoj namjeri da zavlada čitavim našim primorjem. Tako oni 29. IV 1390. godine šalju svoga poslanika Ivana Plumacija u Dalmaciju sa zadatkom da izvidi prilike i raspoloženje po gradovima. Uvjerivši se tim putem da u svakom gradu ima ponešto njihovih pristaša, ipak su zaključili, da su izgledi za njih vrlo mali, odustaju privremeno od svake akcije i 26. V iste godine

PIŠE PROF. SLAVO GRUBIŠIĆ

prekidaju dogovore sa svojim prijateljima u Dalmaciji, koje su do tada vodili u svrhu pridobivanja naših primorskih gradova pod svoju vlast. Odlučili su da sačekaju »bolja vremena«.

Početkom 1388. godine Ivan Paližna je poveo novu akciju protiv teritorija i gradova koji su priznavali vlast kralja Žigmunda. Šibenik je bio sve teže ugrožen. Njegovi zahtjevi za pomoć upućeni Žigmundu naišli su na obećanje, ali stvarna pomoć od kralja nije dolazila.

Da bi se efikasnije branilo od napada Paližne i kralja Tvrtka, Šibenik ulazi u koaliciju sa Splitom i hrvatskim velikašima, koji su još tada bili na Žigmundovoj strani. Šestog listopada 1388. godine sastali su se u Skradinu predstavnici Šibenika, knez Komul de Petrachis, Dujam Juratić, Ivan Naplavić, Saracen Nikolin i Toma Dominikov s predstavnicima Splita i hrvatskim velikašima koji su ostali vjerni Žigmundu, te... razmotrivši nemire i razne smutnje, koje kraljevine Dalmacija i Hrvatska podnose sada najviše od presvijetlog gospodina Tvrtka, kralja Bosne i gospodina fratara Ivana od Paližne i drugih nevjernih neprijatelja i buntovnika spomenute Svete Krune... «, sklopiše ligu i savez, na osnovu koga su se obavezali da međusobno... «... jedna strana mora pomagati drugu savjetom, pomoći i uslugama protiv spomenutih i uopće protiv bilo kojih

drugih nevjernika, neprijatelja i buntovnika spomenute Krune i protiv onih, koji spomenutim nevjernim buntovnicima daju pomoć, savjet ili usluge... « (iz isprave u djelu »Memorie di Traù« od Lucija, str. 342). To međutim nije mnogo pomoglo Šibeniku. Kralj Tvrtko je već do tada gospodario Kotorom, Omišom, Klisom i Ostrovcima. Sada je on skupa s Ivanom Paližnom vojnim operacijama još jače pritisnuo ostale dalmatinske gradove i time uvjetovao i jačanje svojih pristaša u njima. To je dovelo do toga da je 2. VI 1390. godine Split priznao vlast kralja Tvrtka, a šest dana kasnije isto je učinio i Trogir. Sve je to utjecalo i na razvoj prilika u Šibeniku. Sa svih strana okružen teritorijem, koji je bio u sastavu Tvrtkove države, bez pomoći kralja Žigmunda i ostavljen samom sebi, brzo se odlučio. Izabrao je svoje predstavnike, Dujma Juratića i Ivana Naplavića i poslao ih u Sutisku kralju Tvrtku. Oni su se u ime grada i njegova teritorija poklonili bosanskom kralju, izjavili da Šibenik želi priznati njegovu vlast i zatražili od njega da se jednom ispravom udostoji potvrditi Šibeniku njegove stare privilegije i slobode.

Tvrtko je to rado učinio, jer je bio uvjeren... da je hvalevrijedno stare dobre običaje i municipalne zakone sačuvati... «, kako je to izjavio u ispravi od 11. VI 1390. godine, kojom je udovoljio traženju šibenskih predstavnika. Time je Tvrtko zagospodario svim dalmatinskim gradovima (osim Zadra). Uklopivši u sastav svoje države dio srpskih krajeva i čitavu Hrvatsku južno od Zrmanje, prozvao se »Kralj Raške, Bosne, Dalmacije, Hrvatske i Primorja« i postao najmoćniji vladar na Balkanu. Dijelili te velike Tvrtkove države bio je i Šibenik sa svojim teritorijem, ali samo za veoma kratko vrijeme. Snaga, moć i jedinstvo te države temeljilo se najviše na ličnosti i sposobnosti kralja Tvrtka I. Nestankom njena tvorca, nestat će toga državnog jedinstva i moći. A kralj Tvrtko I umro je već 14. III 1391. godine.

Povodom izložbe »Šibenik na
starim grafikama i crtežima«

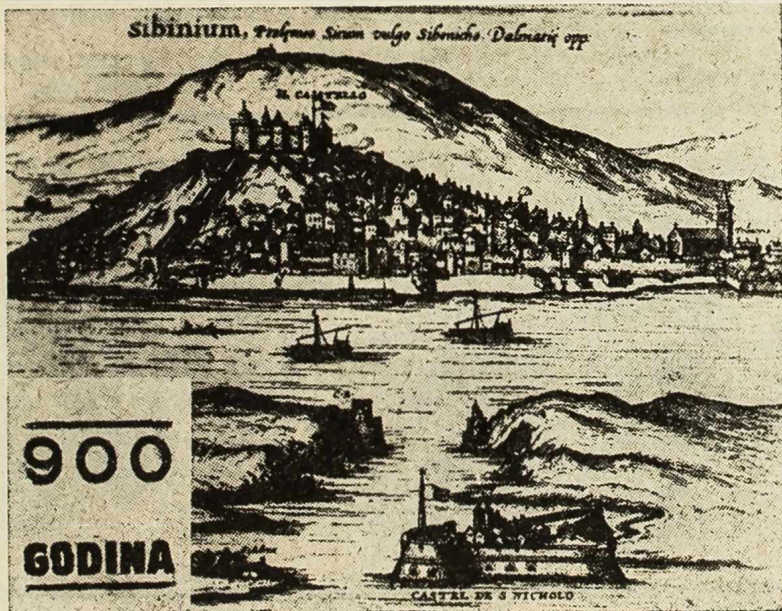
(Nastavak sa 4. strane)

Ch. Louisa Clerisseau, čiji se original nalazi u lenjingradskom Ermitažu. Na tom crtežu vidimo dio obale s kompleksom građevina oko stolne crkve Sv. Jakova. Odavno se na tom mjestu više ne nalaze mnogi objekti koji su na crtežu prikazani, kao npr. kula Teodosević, koja je dugo služila kao zvonik katedrale i zavjetna crkva Sv. Roka. Izgled našega grada od sredine XVIII do sredine XIX stoljeća prikazan je na ne-

koliko radova u tehnici litografije, čime se i završava ova interesantna izložba, koju s posebnim simpatijama pozdravljamo s obzirom na nastupajuću jubilarnu godinu — kada naš grad slavi 900-godina svoga spomena.

Nijedan naš građanin ne bi smio propustiti priliku da posjeti ovu izložbu i da se tako na lak i jednostavan način upozna s licem svoga grada u prošlosti.

Prof. Mirko Livaković

Ojačana centralna državna vlast u Ugarskoj za vrijeme kralja Ludovika I bila je privremenoj karakteru. To se pokazalo odmah poslije kraljeve smrti. Ludovik je umro krajem 1382. godine. U Hrvatskoj i Ugarskoj naslijedila ga je maloljetna kćerka Marija. Umjesto nje svu je vlast imala i provodila njena majka Elizabeta (rođena Kotromanić). Ona se odmah pobojala da bi Venecija mogla u Dalmaciji povesti neku akciju. Zbog toga piše Šibeniku, Zadru, Trogiru, Splitu i Ninu da im šalje svoga izaslanika Ivana Bisena. Ovaj se dogovori s gradovima o provođenju različitih mjera radi jačanja njihove obrambene moći. Odmah zatim je Šibenik s predstavnicima ostalih dalmatinskih gradova pred banskog zamjenika Bubeka u Zadru položio zakletvu vjernosti kraljici Mariji, koja je jednom svojom ispravom 1383. godine potvrdila Šibeniku njegove privilegije i slobode. Uskoro zatim kraljica je saopćila Šibeniku i ostalim gradovima na obali da je za bana postavila Stjepana Lackovića, zahtijevajući da mu se u svemu pokoravaju.

U međuvremenu buknuo je u Hrvatskoj ustanak velikaša protiv budimskog centralizma i »ženske vladavine«. Organizator i vođa toga ustanka u Dalmaciji bio je vranski prior Ivan Paližna. Buntovnike je pomagao basanski kralj Tvrtko I. On je nastojao da iskoristi nesredene prilike u svome susjedstvu, kako bi svojoj državi priključio krajeve južne Hrvatske, kao što je prije toga, koristeći političko rasulo u Srbiji poslije smrti cara Dušana, priključio područje stare Raške.

Šibenik se nije pridružio ovom pokretu protiv kraljica, nego im je ostao vjeran, a kasnije, kada je 1387. godine za ugarsko-hrvatskog kralja bio okrunjen Marijin muž Žigmund Luksemburški, priznao je njegovu vlast.

Hrvatski velikaši nastavljaju sada borbu protiv Žigmunda, nasuprot kojemu su nešto prije, odmah poslije pogibije Karla Dračkog 1386, proglasili za hrvatsko-ugarskog kralja Ladislava Napuljskog.

Mletačka politika prema tim događajima u Hrvatskoj bila je vrlo oprezna i dalekovidna. Venecija je protiv hrvatskih velikaša, kralja Tvrtka

PODACI O POSLOVANJU ŠIBENSKE PRIVREDE

Ovogodišnje poslovanje šibenske privrede odvijalo se uglavnom prema očekivanjima. Takav se zaključak otprilike nameće nakon uvida u analizu periodičnog obračuna privrednih organizacija na području šibenske komune, koju je izradila Služba društvenog knjigovodstva. U toj opsežnoj i dokumentiranoj analizi iskazani su poslovni uspjesi i teškoće šibenske privrede.

Ukupni prihod šibenskih privrednih kolektiva u prvih devet mjeseci ove godine iznosi 45 milijardi i 605 milijuna dinara. U istom razdoblju prošle godine ostvaren je ukupni prihod u visini od 38 milijardi i 526 milijuna dinara. Povećanje ukupnog prihoda praćeno je i povećanjem utrošenih sredstava. Naime, početkom listopada 1965. godine utrošena sredstva popela su se na 31 milijardu i 222 milijuna dinara, a u istom razdoblju 1964. godine utrošak sredstava iznosio je 27 milijardi i 181 milijun dinara. Značajno je istaknuti da je u razmatranim razdobljima došlo do osjetnog povećanja neto - produkta, koji se popeo sa 11 milijardi i 347 milijuna na 14 milijardi i 399 milijuna dinara.

KAKO JE IZVRŠENA RASPODJELA NETO-PRODUKTA?

U prvih devet mjeseci prošle godine zajednici je pripalo 49,4 posto neto - produkta, a radnim organizacijama privrede 50,6 posto. Međutim, u prvih devet mjeseci 1965. godine došlo je do pomjeranja u raspodjeli neto - produkta u korist privrednih organizacija, te je ove godine kolektivima ostalo 56,4 posto - neto produkta. Ovim je prilikom važno zabilježiti da su se posljednje privredne reforme radne organizacije našle u povoljnom položaju. Da je uistinu tako, svjedoči i slijedeći podatak: u trećem tromjesečju ove godine, a tako će biti i nadalje, prilikom raspodjele neto - produkta kolektivima ostaje 58,2 posto. Povećano učešće radnih organizacija u raspodjeli neto - produkta u trećem tromjesečju ove godine u odnosu na prvo polugodište 1965. godine proizšlo je zbog ukidanja i smanjenja pojedinih vrsta obaveza prema zajednici. Ukinut je doprinos iz dohotka, smanjena je stopa doprinosa iz osobnih dohodaka, a kod pojedinih radnih organizacija smanjena je kamatna stopa na poslovni fond. Iako je u međuvremenu došlo do porasta poreza na promet u oblasti krajnje potrošnje, on nije mogao znatnije utjecati na

strukturu u raspodjeli neto - produkta zajednici i radnih organizacija.

Zanimljivo je, također, iznijeti nekoliko podataka o dijelu neto - produkta, koji ide za neto - osobne dohotke. U Analizi je konstatirano da su u ovoj godini nominalno porasla sredstva namijenjena neto-osobnim dohocima radnika privrednih organizacija u apsolutnom iznosu. Povećano je, također, njihovo procentualno učešće u neto-produktu za 3,9 posto.

Za prvih devet mjeseci ove godine je veći neto-produkt, ali je istovremeno izdvojena relativno još veća masa sredstava za osobne dohotke radnika. Izmjene instrumenata u raspodjeli neto - produkta pogodovale su i povećanju sredstava koja su namijenjena neto - osobnim dohocima. Da je tako, potvrdit će nam nekoliko podataka. U prvih devet mjeseci prošle godine neto - produkt je iznosio 11 milijardi i 347 milijuna dinara, a od te sume je za neto-osobne dohotke otišlo 3 milijarde i 420 milijuna dinara ili 30,1 posto. U razdoblju do početka listopada 1965. godine, a u odnosu na isti period prošle, učešće neto - osobnih dohodaka u neto - produktu povećalo se za 3,9 posto. Naime, u prvih devet mjeseci ove godine neto - produkt je iznosio 14 milijardi i 400 milijuna dinara, a na neto - osobne dohotke »otišlo« je 4 milijarde i 899 milijuna dinara. Koliko je učešće sredstava za neto - osobne dohotke u neto - produktu po pojedinim oblastima kazat će nam slijedeći podaci: u industriji 30 posto, poljoprivredi 27,2 posto, šumarstvu 42,9 posto, građevinarstvu 44,3 posto, saobraćaju 37 posto, trgovini i ugostiteljstvu 30,9 posto, zanatstvu 37,5 posto, itd. Interesantno je zabilježiti da je u odnosu na prošlogodišnje postotke do najosjetljivijeg povećanja učešća sredstava za neto-osobne dohotke u neto - produktu došlo u industriji, jer je u prvih devet mjeseci prošle godine to učešće iznosilo 24,3 posto.

S tim u vezi nije loše iznijeti koliko iznose isplaćeni neto-osobni dohoci u pojedinim gra-

OPTIMIZMU IMA MJESTA

nama privrede. Industrija je u prvih devet mjeseci prošle godine na ime neto - osobnih dohodaka izdala milijardu i 239 milijuna dinara, a u istom razdoblju 1965. godine milijardu i 969 milijuna dinara. Radnici zaposleni u poljoprivredi primili su prošle godine 98 milijuna dinara, a u istom razdoblju ove godine 139 milijuna dinara. Šibenska trgovinska poduzeća isplatila su prošle godine 320 milijuna dinara na ime neto - osobnih dohodaka, a ove godine 445 milijuna dinara. Neto-osobni dohoci u zanatstvu povećali su se sa 253 milijuna u prvih devet mjeseci prošle godine na 405 milijuna dinara do početka listopada 1965. godine. Zaposleni u saobraćaju primili su ove godine milijardu i 42 milijuna dinara, dok su im prošle godine neto - osobni dohoci iznosili 747 milijuna dinara. U tom je pogledu u građevinarstvu postignut najmanji napredak. Naime, prošle je godine na ime neto-osobnih dohodaka isplaćeno 257 milijuna dinara, a u prvih devet mjeseci ove godine 270 milijuna dinara. Razlezi za to su uglavnom poznati: smanjen je obujam gra-

devinskih radova, pa je došlo do otpuštanja radne snage.

LIKVIDNOST RADNIH ORGANIZACIJA

U Analizi periodičnih obračuna privrednih organizacija izneseni su i zanimljivi podaci o likviditetu radnih organizacija. Istaknuto je da potraživanja od kupaca i avansi dati dobavljačima pokazuju znatan porast u odnosu na stanje krajem rujna prošle godine. Međutim, porast je ipak blaži od porasta obaveza prema dobavljačima i avansa primljenih od kupaca, i to za oko 9 posto. Nadalje, potraživanja krajem rujna u odnosu na stanje krajem lipnja 1965. godine pokazuje sasvim neznatan porast od 1,2%, dok su obaveze u istom razdoblju porasle za 24 posto.

Interesantno je zabilježiti da su krajem devetog mjeseca prošle godine potraživanja šibenskih kolektiva bila veća od obaveza za 3 milijardi i 446 milijuna dinara, a u istom razdoblju 1965. godine 5 milijardi i 561 milijun dinara. Visok iznos potraživanja od kupaca i datih avansa dobavljačima nastao je još u prvom polugodi-

štu ove godine i u odnosu na stanje krajem rujna prošle godine pokazuje porast od preko 14 posto. Taj odnos porasta potraživanja prema prošloj godini zadržao se i u toku trećeg kvartala 1965. godine. Najveći porast potraživanja pokazuju oba poduzeća iz obojene metalurgije, kako po potraživanjima od kupaca, tako i datim avansima dobavljačima. Ovo se u prvom redu odnosi na Tvornicu elektroda i ferolegura kod koje su potraživanja od kupaca porasla za 82 posto, dok je ukupan prihod porastao za 29 posto.

No, valja također kazati da je u razmatranom razdoblju došlo i do visokog porasta obaveza prema dobavljačima. Taj je porast nastao u trećem tromjesečju 1965. godine. Uzrok tome treba tražiti u povećanju cijena nabavljenih sirovina, materijala i robe. Samo u oblasti industrije porast vrijednosti sirovina iznosi više od 2 milijarde dinara.

Što se na osnovu prezentiranih podataka može reći o likviditetu šibenskih privrednih organizacija? Slijedeće i pored disproporcija u odnosu između potraživanja i obaveza, kao i

visokih zaliha sirovina, ipak je likviditet većeg broja radnih organizacija zadovoljavajući. Lošija likvidnost i dalje postoji kod radnih organizacija koje postižu lošiji financijski rezultat, a nisu uspjela osigurati sredstva za pokriće gubitaka. Tu se u prvom redu misli na skradinsku tvornicu »Pavle Pap - Silje« i na turističko-ugostiteljsko poduzeće »Rivijera«. Prema mišljenju stručnjaka, na poboljšanje likvidnosti utjecao je i porast kredita za povremene potrebe.

Koliki su iznosi tih kredita? Do kraja rujna prošle godine privredne su organizacije dobile 4 milijarde i 382 milijuna dinara kredita za povremene potrebe, a u istom razdoblju 1965. godine 6 milijardi i 490 milijuna dinara. Međutim, ti krediti imaju i drugu stranu medalje, pa se smatra da bi pojedine radne organizacije trebale voditi više računa o naplati svojih potraživanja, kao i da se obratiti po datim avansima vrši pravovremeno i u utvrđenim rokovima. Jer, korištenje tuđih sredstava, pogotovo bankarskih kredita, nosi sa sobom i plaćanje kamata. (D. B.)

PORTRETI U KONKAVNOM OGLEDALU

Kroz cijelu historiju ljudi su se i protiv svoje volje morali klasificirati: jedni se bave proizvodnjom, drugi upravljaju, a treći se bave duhovnim radom. Iz te klasifikacije nastala je jedna daljnja podjela: jedni građani se bave govorništvom, a drugi slušaju te govore.

Na toj relaciji govora i slušanja nije uvijek bitno to što se govori. Ali je zato i te kako važno — TKO govori. Tako smo laganom induktivnom metodom došli do saznanja — da je autoritet osoba čijoj se riječi i mišljenju svi pokoravaju. Izraz »pokoravaju« izaziva grube asocijacije na fizičko, okupatorsko, kmetstvo ili neko slično pokoravanje. Zato uzmimo pedesni izraz i formulaciju: »Osoba kojoj se svi klanjaju«. To klanjanje u stvari nije mnogo različito od klanjanja pred oltarima ili ritualnog klanjanja božju Gromovniku.

AUTORITETI

Zahvaljujući fizici i ostalim naukama, danas je uglavnom odbačeno slijepo vjerovanje u misterije i božanstva. Pa kako to, pitat će se netko, da nikakva nauka nije mogla »ukinuti« slijepo vjerovanje i klanjanje autoritetima? To je zato, jer nauka ne može mijenjati bit stvari; jedino ih može objašnjavati (zakon jačega, zakon selekcije, zakon egoizma... Zauzavati ćemo se na autoritetima koji egzistiraju na spomenutim zakonima).

To je bila teorija. A sada da vidimo što u praksi znači autoritet. Da trebalo bi odatle početi! Ispričat ću zato nekoliko kratkih priča.

PRVA PRIČA

Bio jedan građanin. Zapravo, bilo je više građana, ali spomenut ću samo njega. Savjesno je radio svoj posao, usavršavao se u njemu i svi su ga cijenili u njegovoj sredini. Bio je tih i malo je govorio. Zatim je otišao na školovanje. Vratio se poletno, pun optimizma. Govorilo se o njemu kao o dobrom stručnjaku. Ali, u sredini u koju se povratio za njega više

nije bilo mjesta. Sve je bilo »popunjeno«. Obratio se autoritetima. Oni su slijegali ramenima.

Zatim je otišao u drugo mjesto. Tu su ga primili obleručke i prijateljski. Njegov je rad veoma cijenjen. Vrlo je zadovoljan.

Ali, ipak su najviše zadovoljni autoriteti, jer im kao sposobniji od njih neče smetati. Neće im iz te udaljenosti moći dodirnuti žutu aureolu na njihovoj glavi.

DRUGA PRIČA

Bila jedna građanka. Zapravo, bilo je više građanki, ali ovdje je riječ samo o jednoj. Savjesno je radila svoj posao. Bila je inteligentna. Imala je zato smjelosti da kritikuje tuđe nedostatke. Mnogi su je cijenili, birali u razne organe i hvalili. Ali, dogodi se preokret. Vi već naslućujete o čemu se radi. Da, to je! Jednoga dana zanese se ona na sastanku i kritikuje neke autoritete.

»Vani započne sijevanje, grmljavina, a vjetar je zujao kao uragan. U tom času udari grom tačno u govornicu.«

Eto, to je razlog zašto se ta građanka više ne čuje i zašto je zaboravljena.

TRÉČA PRIČA

Bio jedan građanin. Bilo ih je zapravo više, ali nemoćuje je govoriti o svima. Smisao njegova života i morala bila je istina. Zamislite kakvu je odioznu stvar izabrao?! Cijenili su ga zato mnogi, čak i oni koji ga nisu voljeli.

Jednoga dana pristupi mu osoba sa aureolom oko glave i reče: »Imaš priliku da biraš: karijeru ili istinu.«

Ali kako je on već prije bio izabrao onu nesretnu stvar, umjesto odgovora — samo se ironično nasmijao.

I dalje mnogi cijene njegovu postojanost, razumljivo — osim autoriteta. Zato ponekad sipaju na njega rutinerske fraze i intrige.

Vjerujem da ste na kraju ipak zapazili da ovdje, zapravo, nije bila riječ o autoritetima, već o umišljenim veličinama, odnosno pokondirenim tikvama. To je prava istina. Ali, šta je to istina? — nameće se pitanje u ovim našim pričama. O njoj se govori kao o objektivnom, materijalnom saznanju — odrazu stvarnosti.

— Pa zašto se čnda ne bismo klanjali istini?! — rezignatno uskliknu bezimni junaci ovih priča.

Opservator

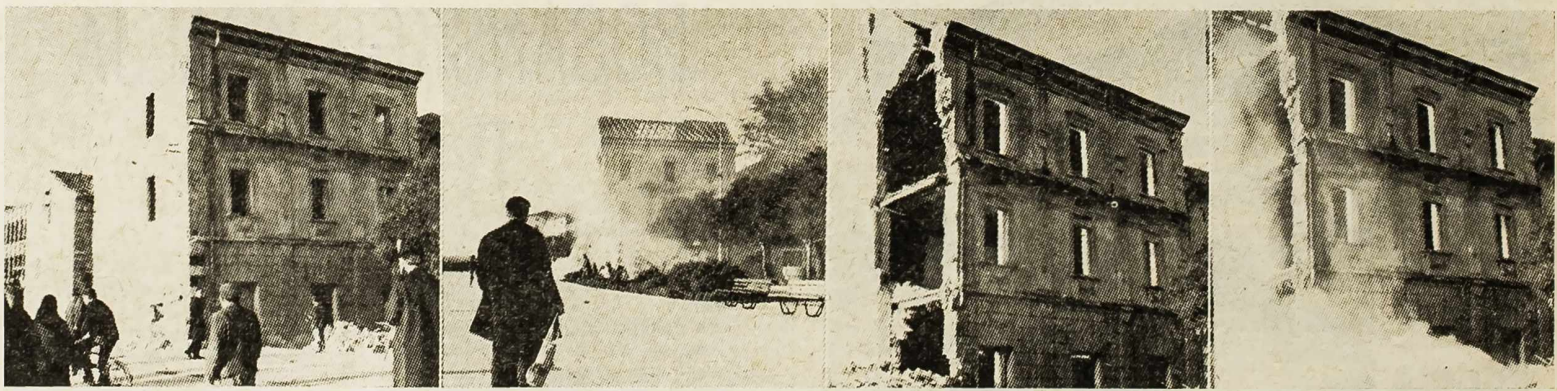
Prijetila, ali više neće

Obala oslobođenja u Šibeniku dobila je nakon rata izgled suvremenog pristaništa i modernog šetališta. Međutim, na njezinu konačnom uređenju sve do današnjih dana ispriječila se jedna zgrada koja je ostala isturena i tako narušavala izgled čitavog kompleksa zgrada od Kneževe palače do zgrade u kojoj je danas smještena Lučka kapetanija. Što je najvažnije, ona je ugrožavala veoma intezivan saobraćaj na tom dijelu obale, osobito u ljetnim mjesecima, i sam život sta-

nara u njoj. Prije kraćeg vremena konačno su stanari iseljeni u nove stanove, i rušenje je otpočelo.

Građani su s velikim zanimanjem promatrali pripreme radnika za rušenje te kuće, čiji je zapadni zid prijetio da se i sam sruši.

Naša slika prikazuje četiri uzastopne faze. Tako će napokon Obala oslobođenja ostati i bez posljednjega »uskog grla« i jedno postati još ljepša i prostornija. J. C.

Povodom izložbe „Šibenik na starim grafikama i crtežima“

Od početka godine pa do danas priređeno je u Muzeju grada ukupno pet izložbi (do kraja godine kolektiv Muzeja priredit će još jednu), što rječit govori o aktivnosti ove kulturne institucije, koja postaje sve znatnije središte kulturnog života naše komune.

Sve ovogodišnje izložbe dobile su visoku ocjenu kritičara i posjetilaca, a naročito ova posljednja — na kojoj je na 45 bakroreza, grafika, litografija i crteža slikovito prikazan izgled Krešimirova grada kroz četiri stoljeća.

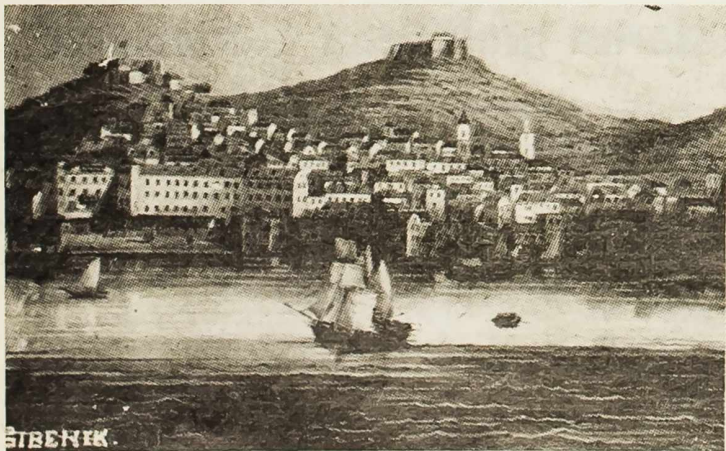
Uvodni tekst izložbe upozna je nas ukratko sa uzrocima koji su uvjetovali da su mnogi kartografi, arhitekti i umjetnici-grafičari u svojim djelima zabilježili izgled staroga Šibenika. To su prije svega njegova arhitektonska slikovitost i strateška važnost. Odmah iza toga, u jednostavnoj tehnici izlaganja, slijede ukusne postavljene gra-

fike i crteži staroga Šibenika. To je karta šibensko - zadraskog područja, mletačkog kartografa Paola Furlanija iz 1560. godine. Iako prikaz samog Šibenika na spomenutoj karti nije tačno ocrtan, a mnoga mjesta u njegovoj okolici nisu pravilno postavljena, ipak je Furlanijeva karta interesantna zbog mnoštva podataka koji su na njoj uneseni. Mnogo je zanimljivija karta srednje Dalmacije, koju je u bakrorezu izradio naš Šibenčanin Martin Kolunić 1570. godine. Po preciznosti i tačnosti izrade daleko nadmašuje Furlanijevu. Kada je ovaj naš veliki majstor grafike izradio prikaz područja, činio je to njeznom tehnikom i finim, sitnim tekstom, kao da je time htio utisnuti u taj rad svu svoju ljubav prema rodnom kraju. Bakrorez mletačkog kartografa Camotija prikazuje nam grad gledan s mora ispred tvrđave Sv. Nikole. U okviru jakih

zidina nižu se zbijeno jedna uz drugu mnogobrojne kuće, sve od mora uz obronak, na čijem se vrhu zaštitnički uzdigla tvrđava Sv. Ane. Osobito je vrijedan i zanimljiv crtež iz XVI stoljeća, na kojem je prikazan dio grada na obali od današnjeg hotela »Jadran« do crkve Sv. Nikole. Tu vidimo stara (danas nepostojeća) gradska vrata Bened, zidine sa prsobranima, koje se protežu do vrata od Dobrića i dalje prema Sv. Frani. Na crtežu je prikazan prostor sa zdanjima koja su služili za popravak i gradnju brodova, jer je to zapravo stari šibenski škver. Poslije bakroreza iz djela talijanskog putopisca Rosaccija iz 1605. godine dolazimo do najzanimljivijih eksponata na izložbi. To su crteži starih šibenskih kuća. Radovi su napravljeni 1608. godine prigodom pravljenja katastrika bolnice Sv. Marije i Lazara. Sve su te kuće bile vlasništvo spomenute

bolnice. Crteži su zabilježili izgled kuća do najmanjih detalja. Sasvim jasno i precizno nacrtana su vrata, prozori, dimnjaci, pa i svaki pojedini crijep na krovovima kuća. Na ostalim panoima nižu se radovi Meriana da Basilea iz prve polovine XVII stoljeća, Joana Blaeua (Šibenik za vrijeme turskih napada sredinom XVII stoljeća) i mnogobrojni radovi mletačkog geografa i kartografa Vincenza Coronellija, koji se nalaze u njegovu poznatom djelu »Mari, golfi . . . porti, citta, fortezze . . .« štampanog u Veneciji 1676. godine. Pored karte šibenskog područja, grada gledanog s mora i točrti svih tvrđava, izložen je i plan gradskih zidina s kulama, koje su toliko puta spašavale stari Šibenik od turske opasnosti. Od radova iz XVIII stoljeća treba istaknuti nedavno otkriven crtež francuskog slikara i graditelja

(Nastavak na 5. strani)

Na slici: ŠIBENIK U DRUGOJ POLOVINI XVII ST. Litografija J. Högelmueller-a iz djela »Erinnerungen aus Dalmatien«.

Godišnja skupština Sindikata radnika saobraćaja i veze

Organizacija saobraćajnog sistema, korištenje saobraćajnog potencijala, sistem i politika cijena, kvalitet usluga i niz drugih elemenata specifične ekonomike saobraćaja — bitno utiču na produktivnost rada u toj grani. Osim toga, u saobraćaju se realizira jedna značajna kategorija društvenih troškova proizvodnje, a to su troškovi transporta. U suvremenoj privredi koju karakteriziraju velika proizvodna poduzeća i njihova specijalizacija, troškovi transporta dobivaju značajnu ulogu.

Ti i drugi elementi razvika saobraćaja bili su istaknuti i na godišnjoj skupštini Sindikata radnika saobraćaja i veze šibenske općine. Pored ostalih, toj su skupštini prisustvovali i tajnik Centralnog odbora Sindikata saobraćaja i veze Jugoslavije Jože Jager, tajnik Republičkog odbora Sindikata saobraćaja i veze SR Hrvatske Ivica Isaković i predsjednik Općinskog sindikalnog vijeća Nikica Bujas.

U razvojnom putu saobraćaja kao privredne grane ispoljavale su se izvjesne slabosti, ali su vršeni ozbiljni napori da se one izbjegnu, često uz stanovita odricanja.

Neki se rezultati mogu vidjeti i iz ove usporedbe: u prvih 9 mjeseci ove godine prevezeno je 3 milijuna i 656 tisuća putnika, prema 2 milijuna i 232 tisuće u istom razdoblju prošle godine. Izvršen je promet robe u količini od 578.778 tona (prema 553.919 tona u 1964. godini). U tom razdoblju je izmanipulirano 844.320 tona tereta (prema 820.266 tona u 1964. godini). I ostale grane saobraćaja bilježe porast (tako na primjer indeks izvršenih putničkih kilometara u 9 mjeseci o. g. iznosi 204,4 prema indeksu 100 iz prošle godine). Stanoviti pad pokazuje jedino teretni saobraćaj. I finansijski obračuni pokazuju nešto povoljniju sliku u odnosu na prošlogodišnji period. Došlo je i do znatnog povećanja ukupne realizacije, no ona je i rezultat nove politike cijena nakon privredne reforme.

Prerast rentabiliteta u saobraćaju iznosi, međutim, svega 0,6 posto, što je rezultat povećanog korištenja ukupnih sredstava. Iz toga treba izdvojiti »Autotransport«, gdje je došlo do manjeg

prosječnog korištenja sredstava za 10 posto, uz znatan porast čistog prihoda od 23,4 posto. To se odrazilo na povećanje rentabiliteta od čak 53 posto. Može se ipak zaključiti da su kroz period od 9 mjeseci ove godine sredstva bolje korištena nego u prošlogodišnjem razdoblju, kako za čitavu granu, tako i za pojedine strukovne radne organizacije.

»SLOBODNA PLOVIDBA«: VISAK RADNICIMA

Opća je konstatacija da je ovo poduzeće u 1964. godini vidno krenulo naprijed. Otplaćeni su svi anuiteti za postojeće brodove (nabavljene do 1964. godine) i ostaje za isplatu još samo jedan brod male tonaže (koji je nabavljen u travnju ove godine).

Izvršena je konačna raspodjela osobnih dohodaka, tako da je radnicima dodijeljen višak u iznosu od 138 posto. To je veliki napredak u odnosu na 1963. godinu, kada poduzeće nije bilo u stanju da isplaćuje ni zagarantirane osobne dohotke. Ukupni prihod poduzeća povećan je u prvom polugodištu 1965. godine za 56 posto, što iznosi 88 posto od iznosa za čitavu 1964. godinu. Uočljiva je tendencija da se i u brodarstvu

pride primjeni stimulativnog oblika nagradivanja, pa je poduzeto niz mjera oko izrade različitih normativna raspodjele osobnih dohodaka po radnim jedinicama. Takav način raspodjele više će stimulirati pomoćce.

ZELJEZNIČKI ČVOR SIBENIK: MALO STANOVA

Ovaj je čvor u proteklom periodu postigao znatna poboljšanja u vršenju prevoznih usluga. U devetomjesečnom razdoblju ove godine, u odnosu na 1964. godinu, prevezeno je 13 posto putnika više, izmanipulirano robe za 2 posto više, a prekovremeni rad smanjen za 12 posto. Proizlazi da je ovaj čvor radio dobro. No, prema mjerilima dosadašnjeg sistema nagradivanja, nije za tako uloženi rad dobio masu potrebnu za raspodjelu na osobne dohotke koja bi stvarno odgovarala. Smatra se da je to rezultat

putničkih kilometara, dok je za isti period prošle godine ostvareno samo 50 posto od te kilometraže. Radi pomanjkanja evidencije, mnogi ostvareni putnički kilometri nisu evidentirani. Svakako, ta je činjenica vrijedna pažnje, jer su ostvareni kilometri prevaženi sa samo jednim vozilom više nego u prošloj godini.

No, karakteristično je da je pored pozitivnog uspjeha putničke službe — teretni saobraćaj podbacio. Istina, tome su se ispriječili neki objektivni razlozi (netašica guma, mali kapaciteti, i drugo), ali se vjeruje da je bilo i organizacionih propusta.

Prigradski i gradski saobraćaj trebalo bi bolje organizirati, uvesti stalne linije i time povećati kvalitet i kvantitet usluga. S obzirom na veliku konkurenciju u turističkoj sezoni treba proširiti kooperaciju s pojedinim autobusnim poduze-

ća oko 30 posto. Faktor cijena naravno, ne treba ni ovdje zanemariti. Poduzeće PTT saobraćaja orijentalno se u izvršenju svoga plana dobrim dijelom na kvalitetniji rad u telegrafiji i telefoniji, što se vidi i u rezultatima, dok se u poštanskom saobraćaju nije učinilo sve ono što bi pogodovalo brzom odvijanju poštanskih usluga.

»JADRAN«: DOHOCI VEĆI ZA 67 POSTO

Ova je organizacija poslovala u 1965. godini relativno dobro. Neto-produkt po jednom radniku uvećan je za 32 posto, a osobni dohoci za 67 posto. Pokazatelji bi bili svakako bolji da nije otpalo poslovanje sa zadarskom komunom. Istaknuto je mišljenje da se mogu postići bolji rezultati u radu ako se radnici političkim sredstvima zainteresiraju za daljnji napredak radne organizacije. Treba ići za tim da se iskoriste svi oblici idejno-političkog odgoja.

strane registracije. Povećanje prosječnog osobnog dohotka za 9 mjeseci ove godine iznosilo je 14 posto, dok su troškovi poslovanja porasli za 34 posto.

»SIPAD«: MALO ZA KADROVE

Poduzeće »Sipad« (pogon Šibenik) nije izvršilo svoj plan za proteklih 10 mjeseci ove godine. Plan je podbačen za oko 12 posto od postavljenog. Finansijski plan za isto razdoblje bilježi, međutim, povećanje od 16,2 posto, što je rezultat povećanih cijena usluga. Do podbačaja postavljenog plana došlo je zbog toga što preko ovog pogona nije prevezeno onoliko jelove rezane grade koliko je u prvobitnom planu bilo predviđeno. Ovo poduzeće nije do sada ništa poduzelo na uzzidanju kadrova, naročito radnika na pretovaru. Iako je broj bolovanja i nesreća na radu smanjen, on je još uvijek velik, a ni higijensko-tehnička zaštita nije sprovedena.

EKONOMSKI POLOŽAJ RADNIKA:

U cjelini bolje nego prošle godine

manjkavosti unutrašnje organizacije željezničkog saobraćaja. Željeznički čvor Šibenik broji oko 300 radnika, a od oslobodenja do danas na području Šibenika je izgrađeno samo 25 stanova, dok je na području čvora Split, a naročito Knin izgrađeno daleko više stanova — 300 posto u odnosu na broj zaposlenih!

»AUTOTRANSPORT«: BOLJE NEGO IKADA OD OSNUTKA

Poslovanje ovog poduzeća bilo je veoma uspješno. Ova se godina smatra jednom od najuspješnijih godina od osnutka poduzeća. Za prvih 9 mjeseci ove godine ostvareno je 82,241.000

ćima, a izbjegavati da na pojedinim relacijama (osobito Split, Šibenik i Zadar) u toku jednog sata kreće 5—6 autobusa iskorištenih sa svega 50 posto.

PTT SAOBRAĆAJ: KVALITETNIJE USLUGE

Analiza ekonomskog položaja ove organizacije nakon donošenja privrednih mjera pokazuje da ona uspješno drži korak s tim mjerama. Te analize pokazuju da se ukupni prihod u 1965. godini povećao za 29 posto u odnosu na prošlu godinu, dok su osobni dohoci povećani

PODUZEĆE ZA CESTE: PREVEZENO 190 TISUĆA VOZILA

Radna organizacija Poduzeće za ceste Šibenik imala je u svome obimnom djelokrugu rada uspješno poslovanje. Za 9 mjeseci ove godine, u odnosu na prošlu godinu, došlo je do povećanja realizacije i povećanja osobnih dohodaka, iako je u isto vrijeme došlo i do povećanja troškova poslovanja. Do povećanja realizacije za 43 posto došlo je zbog radova na modernizaciji cesta, a osobito radi većeg prometa splavima. Sa 6 splavi prevezeno je za proteklih 9 mjeseci više od 190 tisuća raznih vozila domaće i

»LUKA«: BOLJA POLITIKA CIJENA

Poduzeće »Luka« je u poređenju s prošlom godinom postiglo vidne uspjehe, kako u pogledu lučko-transportnih usluga i finansijskog rezultata, tako i u internoj raspodjeli. U 9 mjeseci pretovareno je 658.666 tona, povećan je stupanj ekonomičnosti, a vođena je i bolja politika cijena. Povećanje čistog prihoda iznosilo je 39,7 posto (prema prošloj godini). Takav ostvareni prihod daje mogućnost za realniju raspodjelu u korist osobnih dohodaka, a sredstva namijenjena fondovima garantiraju kontinuiranu proširenu reprodukciju. J. C.

Godišnja skupština Općinskog odbora Sindikata radnika industrije i rudarstva

U dvorani Društvenog doma u Šibeniku održana je 3. o. m. godišnja skupština Općinskog odbora Sindikata radnika industrije i rudarstva koja je okupila 89 delegata iz osam radnih organizacija: TLM »Boris Kidrič«, Tvornica elektroda i ferolegura, tekstilna tvornica »Jadranka«, Drvni kombinat, brodogradilište »Vodopija Ivo — Srećko«, »Velimir Škorpić«, »Štampa« i Sumsko gospodarstvo. Konferenciji su prisustvovali i predstavnik Republičkog odbora Sindikata radnika industrije i rudarstva Vinko Oštrić, tajnik Kotarskog sindikalnog vijeća Vinko Matijaci i predsjednik Općinskog sindikalnog vijeća Šibenik Nikica Bujas. Nakon referata o narednim zadacima koji je podnio dosadašnji predsjednik ove organizacije inž. Vinko Guberina i diskusije, izabrano je novo rukovodstvo Općinskog odbora Sindikata radnika industrije i rudarstva od 15 članova i nadzorni odbor od tri člana.

To je jedan od najjačih sindikalnih strukovnih odbora, rečeno je u izvještaju jer radne organizacije okupljene u Općinskom odboru čine polovinu nacionalnog dohotka šibenske općine i zapošljavaju više od 5 tisuća radnika, dakle trećinu od ukupnog broja radnika zaposlenih u šibenskoj privredi. Posebna pažnja posvećena je pitanjima radničkog samoupravljanja i problematici unutrašnje raspodjele dohotka.

ZNAČAJNA POMOĆ ODBORA I PODRUŽNICA

Aktivnost izvršnih odbora sindikalnih podružnica: i Općinskog odbora naročito je došla do izražaja u daljnjem razvijanju sistema radničkog samoupravljanja, gdje su zabilježeni uspjesi. Posebno u tome što je ono sastavni dio socijalističke demokracije i osnovni oblik odlučivanja o svim pitanjima iz života i rada radnih organizacija. Unatoč tome, zapaženo je i niz propusta — koji su se očitovali u tome što su zborovi grupa radnih jedinica i zborovi radnih jedinica bili zanemareni i što je cjelokupno djelovanje prenjeto na komisije radničkog savjeta ili pak na upravni odbor i radnički savjet. U manjim radnim organizacijama vrlo dobri rezultati postignuti su nje govanjem kakvih oblika po kojima je cijeli radni kolektiv odlučivao o mnogim pitanjima, bilo na planu proizvodnje, bilo na planu intenzivnog privredivanja i životnog standarda. Općinski odbor pružio je veliku pomoć komisijama koje su radile na izradi statuta. Osim jedne radne organizacije

koja je donijela statut, u ostalim radnim organizacijama oba-

PRIMARNA PITANJA

OBRAZOVANJE I SAMOUPRAVLJANJE

vijaju se završni radovi na njihovu donošenju.

INFORMIRANJE RADNIKA

U izvještaju je naročito potaknuto pitanje informiranja u radnim organizacijama, što je jedan od preduvjeta za stvarno uključivanje i aktiviranje radnika u procesu donošenja odluka i drugih normativnih akata od značaja za svaki radni kolektiv. Tom pitanju je posvećena osobita pažnja. U okviru djelovanja Općinskog odbora korištena su različita sredstva informiranja, bilo putem sastanaka, oglasnih tabli ili izdavanja tvorničkih listova i biltena. Na ovom području izlaze dva tvornička lista, koje izdaju TLM »Boris Kidrič« i Tvornica elektroda i ferolegura. Istaknuta je potreba da se, pored tvorničkih listova, trebaju gajiti i ostali vidovi informacija, naročito u manjim radnim organizacijama, kao što su oglasne table, razglasne stanice, i drugo.

JOS UVIJEK RASPODJELA NA NIVOU PODUZEĆA

U gotovo svim organizacijama obavlja se raspodjela dohotka na nivou poduzeća. Međutim,

ponegdje se raspodjela vrši na nivou proizvodnih ekonomskih jedinica, s tim što one ne raspoređuju dohodak, već se raspodjela vrši u okvirima datih od strane radničkog savjeta. U tim slučajevima ekonomske jedinice imaju pravo predlaganja. Ali, isto tako zapaženo je da se kod pomoćnih »odjeljenja« dohodak formira na bazi rezultata rada i poslovanja cjelokupne radne organizacije, a ne na bazi rezultata rada pojedinca ili ekonomskih jedinica u cjelini. Zapaženo je također da se vrijednost rada mjeri prema kategorizaciji radnih mjesta i dužini radnog staža, a ne prema stvarnim rezultatima svakoga pojedinog radnika. Osobni

Kidrič« za 350 posto je veći broj nekvalificirane radne snage, a u Tvornici elektroda i ferolegura čak za 625 posto više od predviđenog broja. Ili, zar se može oprostiti da ovaj bazen sa 60 - godišnjom industrijskom tradicijom nema ni jednu srednju školu tehničkog smjera. Unatoč tome ne može se danas negirati postojanje i djelatnost Radničkog sveučilišta i Industrijske škole tehnološkog smjera. Rezultati tih dviju institucija mogu se svesti na sljedeće: Radničko sveučilište, kako je rečeno u referatu, osposobljavalo je kadrove klasičnih struka, a Industrijska škola za potrebe industrijske proizvodnje, ali isto tako je poznato da su se ovi

brazovanju radnika, zapaženo je da je nedostajalo potrebne u potpunosti svih zainteresiranih faktora u radnim organizacijama o nužnosti stručnog i političkog obrazovanja proizvođača.

ZA DOBRE MEDULJUDSKE ODNOSNE

Sto se tiče raspodjele dohotka koja se vrši na nivou radne organizacije, radni ljudi nisu dovoljno stimulirani na smanjenje materijalnih troškova i povećanje proizvodnosti rada, a to se naročito očituje kada, na primjer, jedna radna jedinica u toku mjeseca radi lošije od druge, a dohoci se u obe jedinice jednakomjerno raspoređuju. Međutim, velik zamah u razvoju sistema radničkog samoupravljanja neosporno zahtijeva raspodjelu dohotka na nivou radne jedinice, jer drugog izbora nema. Takva raspodjela nesumnjivo će dati sigurniji kriterij kod utvrđivanja novostvorene vrijednosti, pa prema tome i solidnu bazu za daljnje proširenje prava neposrednih proizvođača u upravljanju i odlučivanju.

Posebno je istaknuto pitanje razvijanja dobrih međuljudskih odnosa koji uglavnom potiču od stvorenih socijalističkih odnosa u proizvodnji i idejno-političkog djelovanja našeg sindikata i drugih društveno - političkih organizacija. Koliko tko vodi brigu u našem radnom čovjeku i da li on to osjeća u kolektivitu, to je pitanje koje su sindikalne organizacije zanemarile i nisu vodile dovoljno računa.

U referatu je također bilo riječi o daljnjem razvoju i perspektivama aluminijske industrije u Dalmaciji, posebno o izgradnji novog kombinata i pogona elektrolize u tvornici lakih metala »Boris Kidrič«.

U toku diskusije, u kojoj su sudjelovali i drugovi Vinko Oštrić, Vinko Matijaci i Nikica Bujas, istaknuto je više pitanja od vitalnog značaja za daljnji razvoj šibenske privrede, a posebno o smjernicama za buduće djelovanje sindikalnih organizacija i Općinskog odbora Sindikata radnika industrije i rudarstva. Mnogi diskutanti su dali ocjenu dosadašnjeg uklapanja radnih organizacija u novi sistem privredivanja i način kako se provode u život nove privredne mjere. Naročito je bilo riječi o daljnjim zadacima na planu proizvodnje i produktivnosti, obrazovanju kadrova i načinu raspodjele dohotka u radnim organizacijama, te o nekim organizacionim pitanjima Općinskog odbora i sindikalnih podružnica. (jj)

Elektrifikacija drniške komune ne prestaje

Malo je bilo elektrificiranih sela u drniškoj općini prije rata. Moglo ih se na prste nabrojati. Poslije oslobodenja elektrifikacija je započela i ona traje do danas. Radi se sporo, ponestane sredstava, mještani se snalaze i sami, ali rad ne prestaje. Sada su došla na red i najudaljenija sela i zaseoci pod Svilajom i uz Krku.

U Kaočinama se dovršavaju tri trafostanice: 2 stupne i 1 zidana, a radi se i na mreži niskog napona. U prominskoj dijelu drniške općine dovršene

su trafostanice za Bobodol, Matase i Popović. Očekuju se stupovi za visoki napon, a rupe su već iskopane.

U najudaljenijem selu drniške općine — Stikovo završeni su građevni i tehnički radovi na 2 trafostanice i postavljaju se stupovi za visoki napon. Za 10 do 15 dana bit će dovršen dalekovid Maovice — Stikovo I — Stikovo II. Elektrifikacija Stikova bit će izvršena u 1966. godini, a škola i ambulanta i prije. I u Čavoglavama se grade dvije trafostanice. (c)

Pionirsko prvenstvo Hrvatske u stolnom tenisu

Naše pionirke među boljima

Pečetak prosinca 1950. godine jedna grupa ljubitelja celuloidne loptice osnovala je stolnoteniski klub, koji je prvih godina postojanja bio u sklopu SD »Mornar«. Prve godine rada bile su dosta teške, jer je klub nailazio na velike teškoće. One su ga pratile sve do 1963. godine kada je uprava kluba donijela odluku da se radi pomankanja materijalnih sredstava rasformira. Rujna mjeseca ove godine jedna grupa starijih igrača ponovo je formirala klub koji je već na početku postigao zapažene rezultate. Taj je klub dobio i službeno naziv STK »Sibenik«. U toku 15 godina klub je postigao dosta dobre rezultate: 10 godina je bio prvak Dalmacije, a brojnim ljubiteljima stolnog tenisa pružio je šansu da u svome gradu vide i najbolje igrače svijeta, među kojima: Bergmana, Fudija, Dolinara, Harangozu, te naše igrače Vogrinca, Uzorinca, Terana, Kerna, Hrbuda i druge.

U sklopu te proslave u subotu i nedjelju je u Sibeniku održano ovogodišnje ekipno i pojedinačno pionirsko prvenstvo SR Hrvatske.

Učesnike ovoga jubilarnog prvenstva pozdravio je predsjednik STK »Sibenik« drug Nikola Andrić, koji je učesnicima zaželio dobar boravak u našem gradu. Nakon njega učesnike su pozdravili i tajnik Stolnoteniskog saveza Hrvatske dr Rene Bonnot, koji je među ostalim rekao: »Neobično sam sretan što sam došao u Sibenik da prisustvujem ovako značajnom takmičenju kao što je prvenstvo pionira, što sam došao u grad koji je našim stolnom tenisu dao dosta, u grad koji je uvijek bio prislan igračima celuloidne loptice, u grad koji je 15 godina bio prvi centar stolnog tenisa u Dalmaciji, u grad koji će biti ono što je bio i prije«. Učesnike prvenstva pozdravio je i tajnik Općinskog odbora za fizičku kulturu drug Ante Bukić.

PIONIRI »MLADOSTI« NAJBOLJI

Muško ekipno prvenstvo okupilo je najbolje igrače iz Hrvatske. Među njima su bili i Odorić, Balent, Tepeš, Husendinović, Kurte i Cabrijan. Naravno, napredovali igrači s jadranskog pojasa, Rijeka i Pula će za koju godinu biti dosta jake ekipe, jer su im pioniri postigli odlične rezultate. Osim njih, ističu se i mladi igrači iz »Supetra«, te igrači »Metalca« iz Zadra. Pioniri »Sibenika« postigli su dobre rezultate. Batajaka i Zorić plasirali su se među 16 najboljih pionira, ako treniraju svega nekoliko mjeseci.

Ekipni pobjednik u ovoj konkurenciji je »Mladost«, koja je u finalu pobijedila »Brajdu« sa

TURNIR GRADOVA

U organizaciji DTO »Partizana«, a u povodu proslave Dana Republike, organiziran je u Kninu turnir u rukometu, na kojemu su sudjelovale muške i ženske ekipe iz Benkovca, Drniša i Knina. U konkurenciji takmičarki prvo mjesto osvojile su Benkovačke, drugo Drnišanke, a treće Kninjanke. U takmičenju muških ekipa prvo mjesto pripalo je Kninu, drugo Benkovcu, a treće Drnišu. Pobjedničkim ekipama predan je pehar, a ostalima diploma. (AM)

OD SRIJEDE DO SRIJEDE

PREDAVANJE O PRIVREDNOJ REFORMI U NEKIM SOCIJALISTIČKIM ZEMLJAMA

Na javnoj tribini »Srijedom u sedam« održat će se u srijedu, 8. prosinca, predavanje pod nazivom »Privredna reforma u nekim socijalističkim zemljama«. Predavač je Vujo Vukmirica, asistent na Visokoj školi političkih nauka u Beogradu.

RODENI

Elidi, Mladena i Anke Čelata; Stipe, Milana i Kate Vujović; Irena, Mirke i Nade Piližota; Nebojša, Nikole i Zagorke

5:3, a »Pulu« sa 5:1. »Brajda« je druga, a »Pula« treća.

PIONIRKE »ORKANA« PRVE

Mlade igračice »Orkana« iz Dugog Rata dosta su premoćno osvojile prvo mjesto i pehar Općinskog odbora za fizičku kulturu Sibenik. Na ovom prvenstvu nisu nastupile igračice prošlogodišnjeg prvenstva Duge Rese i »Mladosti« iz Zagreba. Mlada ekipa »Sibenika« osvojila je četvrto mjesto, što je za njih veliki uspjeh s obzirom da su na prvenstvu bile najmlađa ekipa.

ODORČIĆ NAJBOLJI KOD POJEDINACA

Pojedinačno prvenstvo bilo je dosta zanimljivo. U svim partijama vodila se ogorčena borba za svaki poen i svaki set. Najinteresantnije su bile partije između Balenta i Husendinovića, te Balenta i Kurteja i Husendinovića i Odorića. Pioniri

su i ovog puta pokazali da će za koju godinu biti odlični seniori.

Od pionira »Sibenika« najbolje su se plasirali Zorić i Batajaka, koji su izgubili od Tepeša, odnosno Kurteja. Osim njih, još su se istakli Iljadica, Mrkota i Andrić.

SRBECOVA I PIONIRSKA PRVAKINJA

Ovogodišnja seniorska prvakinja Irma Šrbec, članica zagrebačke »Mladosti« postala je i trostruka pionirska prvakinja Hrvatske. Ona je osvojila prvo mjesto u singlu, u parovima s mladom igračicom »Sibenika« Rošinićem, te u mješovitim parovima sa svojim klubskim igračem Odorićem. Gledaoci su na kraju prvenstva dugotrajnim aplauzom nagradili mladu Zagrepčanku.

Osim Rošinić, odličan uspjeh postigle su i igračice »Sibenika« Bolanča, koja je u mješovitim parovima sa Pajerom iz

»Mladosti« osvojila drugo mjesto, a 10-godišnja Vukićeva treće mjesto s Tepešom.

Sve u svemu, ovo prvenstvo je dobro došlo mladim igračima »Sibenika«. (DK)

MEMORIJAL STANKA DVORNIKA

STK »SIBENIK« PRVI POBJEDNIK

U čast Dana Republike u Splitu je održan prvi memorijal povodom smrti poznatog splitskog stolnoteniskog radnika Stanka Dvornika, koji je umro prije desetak godina. Na tom su takmičenju učestvovali najbolji igrači iz Dalmacije. Na sastanku predstavnika odlučeno je da memorijal postane tradicionalan i da se proširi i na klubove iz cijele zemlje. Stolnoteniskiklub »Sibenik« je na tom takmičenju sudjelovao sa tri ekipe.

Prva ekipa seniora u dosta jakoj konkurenciji osvojila je prvo mjesto, pobjeđivši »Metalca« Zadra sa 5:2 i »Orkana« iz Dugog Rata sa 5:1.

U pojedinačnoj konkurenciji prvo mjesto osvojio je igrač »Orkana« iz Dugog Rata Ante Bučo, koji je u finalu pobijedio Toholja i Berovića.

Usprkos premoći - zaslužan poraz

Sibenik - Borovo 0:2 (0:1)

Igralište »Rade Konačara«. Vrijeme sunčano, teren dobar za igru. Gledalaca oko 2500. Strijelci: Ostojić u 20. i Skeledžija u 66 minuti. Sudac Čanak iz Beograda.

»Sibenik«: Sirković, Marenci, Grgić, Žepina, Miljević, Stošić, Bakmaz, Relić, Stanišić, Orošnjak, Marinić.

»Borovo«: Racić, Kuzbanović, Marjanović I, Marjanović II, Gotal, Tomanović, Skeledžija, Bulić, Ostojić, Kostić, Momić.

Prošlonedjeljna derbi utakmica drugoligaša sa vrha tablice još jednom je pokazala da za pobjedu nije dovoljno samo zalaganje, lijepa kombinacije na sredini terena i terenska premoć. Sve te odlike resile su domaću ekipu, naročito u prvom poluvremenu. Na žalost, sve je to palo u vodu i »Sibenik« je na završetku susreta morao priznati poraz od (pred golom) bolje i efikasnije momčadi iz grada obuču. Osim nepreciznosti domaćih navalnih igrača u prvih 30 minuta, kada je »Sibenik« trebao već voditi sa najmanje 2 zgoditka, Borovčane je u znatnoj mjeri pratila sportska sreća, a dobrim dijelom za njihovu pobjedu je zaslužan i vratar Racić kojega je bilo teško svladati, naročito kad su bili u pitanju visoki udarci. A takvih udaraca bilo je napretek. Dva puta je sigurne pogotke spriječila stativa. Jednom kada je Orošnjak uputio pravu bombu na vrata, a drugi put to je učinio Relić. Zgodici koje su postigli Borovčani više su plod grešaka domaćih obrambenih igrača nego znanja gostiju. Upravo je neshvatljivo, iz kakve je situacije postignut drugi zgoditak, koji je pokopao i posljednje nade domaćina da izmijeni rezultat u drugom dijelu susreta. Inače, bila je to utakmica kakvu nismo dugo vidjeli na domaćem igralištu. Kvalitetan nogomet prikazan je u prvih 30 minuta igre, kada je »Sibenik« dominirao terenom i kada gosti nisu ni jednom opasnije ugrozili Sirkovićeve vrata.

Nitko nije očekivao da će ekipa »Sibenika« morati položiti oružje u jednoj od najboljih igara prikazanih u ovogodišnjem natjecanju. Pa ipak se to dogodilo. Brze akcije domaćih navale i kiša udaraca upućenih na protivnički gol nisu donijele

nuti i Relić je pogodio stativu, a serija udaraca sve do 35. minute završavala je ili u golautu ili u rukama pouzdanog vratara Racića.

U nastavku tempo je znatno popustilo, premda je »Sibenik« punih 20 minuta igrao pred vratima gostiju, koji su se uspješno branili. I drugi zgoditak postignut je sasvim neočekivano. Desno krilo Skeledžija dočepao se lopte i nakon što je prešao i posljednju prepreku šutirao je u nezaštićeni dio vratiju. Poslije ovog zgoditka igra je izgubila dosta od tempa i na terenu su se odvijali naizmjenični napadi, od kojih su oni gostiju bili opasniji. I u 80. minuti »Sibenik« je propustio da realizira stopostotnu priliku za gol. Iz neposredne blizine Marinić je oštro šutirao ali je lopta otišla u golaut.

U pobjedničkoj momčadi najviše je pokazala obrana, u kojoj su se isticali nesavladivi Racić i lijevi pomagač Tomanović, dok su u navalnom redu nešto opasniji bili Ostojić i Kostić.

Sudac Čanak autoritativno je vodio ovaj susret. (jj)

ZAHVALA

Gubitkom našeg dobrog i nezaboravnog oca, djeda i pradjeda **MARTINIŠ PASKE** pok. Josipa penzionera zahvaljujemo se bolničkom osoblju koje mu je bilo do zadnjeg časa pri ruci u njegovoj teškoj bolesti. Srdačno se zahvaljujemo dru Mirku Zaninoviću, dru Branku Andrejeviću i dru Grubišiću, bolničarima Simi, Mariji, Tonki, Ljubici, med. sestri Jerini, a osobito hvala bolničarki Antici Živković, koja je uvijek imala utješnu riječ za našeg dragog pokojnika. Hvala obitelji Ive Lukete na

poslanom vijencu. Od srca zahvaljujemo Simi Luketi i njegovoj obitelji koji su nam bili u svemu pri ruci. Također hvala obitelji inž. Ante Lukete, obitelji Pendelj, a osobito hvala njegovu dobrom prijatelju Jerki Markoviću i njegovoj supruzi na poslanom vijencu i prisustvu posljednjem ispračaju dragog nam pokojnika.

Zahvaljujemo svima koji su našeg pokojnika otpratili na vječni put i izrazili saučesće.

Još jednom od srca svima hvala.

Tugujuće obitelji:
Martiniš, Luketa, Trojan i Muftić

»ELEKTRA« ŠIBENIK

traži

1 tehničara za tehničku dokumentaciju
UVJETI: srednja tehnička škola sa tri godine staža u struci

Osobni dohodak po Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka pogona.

Rok natječaja: 8 dana od dana objavljivanja.

Molbe za prijem dostaviti na gornju adresu.

UMRLI

Nenad Opačić, 3 sata; Đuro Vučković, 24 godine; Paško Martiniš, star 80 godina.

RODENI

Sanja, Radivoja i Marije Bualo; Zdenko, Ante i Danice Marov; Dragica, Mete i Vice Jakupoj; Ante, Mirka i Marije Čuklin; Sanja, Ante i Gordane Gović; Mirjana, Ante i Mare Rak; Mladenka, Ivana i Stane Bošnjak; Nediljka, Ivana i Stane Bošnjak; Dijana, Vinceta i Marije Cović; Dragica, Radoslava i Marije Jurić; Ivica, Ive i Mare Gović-Terezić; Tonči, Josipa i Slavke Srdarev; Branka Ivana i Miroslava Čičin-Radin; Ivica, Jakova-Ante i Marije Radović; Vesna, Stipe i Zorke Latin; Anka, Marka i Marije

UMRLI

Lolita Ignjatović, 26 godina i Krste Bumber, star 61 godinu.

»ZELENILA« KOMUNALNA USTANOVA ZA HORTIKULTURU ŠIBENIK

RASPISUJE

JAVNU PRODAJU OSNOVNIH SREDSTAVA USTANOVE

1. Osobni automobil »Moskvič«, ispravan, poč. c. 350.000
2. Osobni automobil »Olimpia«, djel. ispr. „ „ 200.000
3. Motor automobila »GAZ« „ „ 50.000
4. Motor automobila »Moskvič« „ „ 30.000
5. Kabina automobila »Blitz« „ „ 300.000
6. Šasija automobila »Blitz« „ „ 150.000
7. Diferencijal automobila »Blitz« „ „ 100.000
8. Prednji trap automobila »Blitz« „ „ 80.000
9. Motor automobila »Blitz« „ „ 70.000
10. Bicikl „ „ 8.000
11. Fotografski aparat »Leica«

Licitacija navedenih osnovnih sredstava održat će se u prostorijama »Zelenila« u Sibeniku (ex. garaža Kronja) 19. XII, a ako ne bude određeni broj interesenata, ista će se izvršiti 26. XII o. g. Početak licitacije je u 9 sati.

Interesenti mogu pogledati licitacione predmete od 10 do 19. XII o. g. u prostorijama ove ustanove, a za informacije mogu se obratiti na tel. 23-31.

Natječajna komisija radne zajednice Komunalnog poduzeća za Vodovod i kanalizaciju u Sibeniku

raspisuje

natječaj

ZA POPUNJENJE RADNOG MJESTA RUKOVODIOCA PRIVREDNO-RACUNSKOG SEKTORA

Uvjeti: visoka ili viša stručna sprema i najmanje 3 godine prakse u računovodstvenoj struci, ili potpuna srednja stručna sprema i preko 10 godina prakse u računovodstvenoj ili finansijskoj struci od čega najmanje 5 godina na rukovodećem mjestu u istoj struci, te dokazanu sposobnost u rukovođenju.

Uz ponudu treba priložiti diplomu, biografiju i potvrdu o radnoj praksi.

Osobni dohodak određuje se prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka.

Natječaj traje 15 dana od dana objavljivanja, odnosno do zaključno 20. XII 1965. godine.

Natječajna komisija Radne zajednice Komunalnog poduzeća za vodovod i kanalizaciju u Sibeniku

»BRODOSERVIS« - ŠIBENIK TEL. 20-63

natječaj

za popunjenje radnog mjesta

1. za poslovođu brodo-radionice

Uvjeti: VK brodograditelj ili stolar sa 10 godina radnog staža, od čega najmanje 2 godine na rukovodećem mjestu.

Pod istim uvjetima mogu se natjecati i KV radnici brodograditeljske ili stolarske struke.

Molbe dostaviti Upravi poduzeća, rok natječaja do popunjenja radnog mjesta.

ZDRAVSTVENA STANICA PRIMOŠTEN

raspisuje LICITACIJU

radi prodaje viška osnovnih sredstava

1. osobna kola fiat 600, sposoban za rad
2. motor-kotač »JAVA«, sposoban za upotrebu

Licitacija će se održati 26. XII u Primoštenu, a sredstva za prodaju mogu se svakog dana vidjeti u radnom vremenu od 7 do 14 sati.

Pod 1. početna cijena iznosi 400.000 din.
Pod 2. početna cijena iznosi 150.000 din.

Elez i Nevenka, Frane i Marije Tanfara;

VJENCANI

Joakin Lobasso i Marija Pavličević r. Grubišić; Caslav Čoko i Alemka Baranović; Boris Jurković i Luca Curavić r. Tanfara; Zvonko Skugor i Janja Korica; Ante Perković i Anka Matura i Živko Petrović i Ksenija Vodanov.

UMRLI

Lolita Ignjatović, 26 godina i Krste Bumber, star 61 godinu.

SAOBRAĆAJNE VEZE

VLAKOVI
Za Zagreb u 9.55, 19.15 (preko Like) i 22.35 sati (preko Bihaća).

Za Beograd u 19.15 sati.

Za Split u 3.03, 6.56 i 14.40 sati.

AUTOBUSI

Za Zagreb u 19 i 20 sati.

Za Rijeku u 4, 8.45, 9.15, 10.50, 11.45, 13, 14.35, 16.35, 19, 21.35, 22.30 i 23.35 sati.
Za Dubrovnik u 5.30, 8.30, 10, 11, 12 i 23.15 sati.

Izdaje i štampa: Novinsko-izdavačko poduzeće »Štampa« Sibenik

Direktor: MIRKO KNEŽEVIĆ
List uređuje redakcijski kolegij - Glavni i odgovorni urednik - JOSIP GRBELJA - Uredništvo: Sibenik - Ulica Petra Grubišića 3 - Telefon uredništva 25-62 - Rukopisi se ne vraćaju.

- Mjesečna pretplata za SFRJ 200 dinara, za inozemstvo 400 dinara - Tekući račun: 435-11-8 - Telefon štampari Komunalna banka Sibenik je 22-28 i 29-53.